

HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET

**2013. ÉVI
ÉVES BESZÁMOLÓHOZ**

TARTALOMJEGYZÉK

I.	ÁLTALÁNOS RÉSZ	3
1.1	A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA	3
1.2	EUROCONTROL – LÉGIFORGALMI DÍJAK SPECIÁLIS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERE	6
1.3	A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE	9
1.3.1	<i>Az éves beszámoló készítése</i>	9
1.3.2	<i>Alkalmazott értékelési eljárások és módszerek</i>	9
1.3.3	<i>Amortizációs politika</i>	14
1.3.4	<i>Céltartalék képzési szabályok</i>	16
1.3.5	<i>Változások a Számviteli Politikában</i>	16
II.	SPECIFIKUS RÉSZ	18
2.1	MÉRLEGHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK	18
2.1.1	<i>Tárgyi eszközök és immateriális javak</i>	18
2.1.3	<i>Készletek</i>	22
2.1.4	<i>Követelések</i>	22
2.1.5	<i>Értékpapírok</i>	25
2.1.6	<i>Pénzeszközök</i>	25
2.1.7	<i>Aktív időbeli elhatárolások</i>	26
2.1.8	<i>Saját tőke</i>	30
2.1.9	<i>Céltartalékok</i>	31
2.1.10	<i>Kötelezettségek</i>	35
2.1.11	<i>Passzív időbeli elhatárolások</i>	38
2.2	EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK	40
2.2.1	<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	40
2.2.2	<i>Egyéb bevételek</i>	45
2.2.3	<i>Anyagjellegű ráfordítások</i>	46
2.2.4	<i>Személyi jellegű ráfordítások</i>	50
2.2.5	<i>Egyéb ráfordítások</i>	51
2.2.6	<i>Pénzügyi műveletek eredménye</i>	52
2.2.7	<i>Rendkívüli bevételek</i>	54
2.2.8	<i>Rendkívüli ráfordítások</i>	54
2.2.9	<i>Társasági Adó</i>	55
2.3	VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE	56
III.	TÁJÉKOZTATÓ RÉSZ	57
3.1	MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK	57
3.1.1	<i>Mérlegfordulónapon nyitott határidős ügyletek</i>	57
3.1.2	<i>Pénzügyi szempontból jelentős, mérlegben nem szereplő megállapodások bemutatása</i>	59
3.2	VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK, IGAZGATÓSÁG ÉS FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAINAK JÁRANDÓSÁGA, ELŐLEGEI, KÖLCSONEI	59
3.3	MUNKAVÁLLALÓK ÁTLAGOS STATISZTIKAI LÉTSÁMA, BÉRKÖLTSÉGE ÉS SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEI	59
3.4	KAPOTT TÁMOGATÁSOK	60
3.4.1	<i>ANS III. program</i>	60
3.4.2	<i>TEN-T ATM/FAB</i>	61
3.5	KÖRNYEZETVÉDELME	61
3.6	KUTATÁS-FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA	62
IV.	MELLÉKLETEK	63
4.1	CASHFLOW KIMUTATÁS	63
4.2	IMMATERIÁLIS JAVAK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA	64
4.3	TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSA	65
4.4	LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÁRBEVÉTELE – FÖLDRAJZI MEGBONTÁSBAN	66
4.5	IMPORTBESZERZÉSEK	67
4.6	TÁRSASÁGI ADÓALAP MÓDOSÍTÓ TÉTELEK	68
4.7	KÖRNYEZET VÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOK SZOLGÁLTATÓ IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK	69
4.8	A VESZÉLYES HULLADÉKOK, KÖRNYEZETRE KÁROS ANYAGOK NYITÓ- ÉS ZÁRÓKÉSZLETÉNEK MENNYISÉGI ÉS ÉRTÉKADATAI	70
4.9	EGYÉB KÖRNYEZETVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEK	71
4.10	SZAKMAI RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA	72

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1.1 A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA

A Társaság

cégneve:	HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság
rövidített elnevezése:	HungaroControl Zrt.
alapításának időpontja:	2006. november 22.
cégbíróági bejegyzés időpontja:	2006. december 13.
cégjegyzékszám:	01-10-045570
székhelye:	1185 Budapest, Igló u. 33-35.
telephelye:	1185 Budapest, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
fióktelepei:	Kőrishgyi radarállomás – HU-8572 Bakonyszücs, Hrsz.: 0129 Püspökladányi radarállomás – HU-4150 Püspökladány, Hrsz.: 0915/4 Sármelléki Repülőtér – HU-8391 Sármellék, 047-Zalavár 05.
alaptőkéje:	20.201.600 ezer forint
tulajdonosa:	Magyar Állam (100%)
alapítói és részvényesi jogok gyakorlója:	a közlekedésért felelős miniszter (1011 Budapest, Fő utca 44-50.)
statisztikai számjele:	13851325-5223-114-01
adószáma:	13851325-2-44

A Társaság működési formája:

A Társaság zártkörűen működő, egyszemélyes részvénytársaság.

Részvények fajtája, száma és névértéke:

A Társaságnál kibocsátott részvények fajtája törzsrészvény.

A Társaság alaptőkéje 20.200 darab, egyenként 1.000 ezer forint, azaz Egymillió forint névértékű „A” részvénytársaságba tartozó részvényben, amelyek kibocsátási értéke részvényenként 1.000 ezer forint, azaz Egymillió forint, továbbá 16 db 100 ezer forint, azaz Egyszázezer forint névértékű „B” részvénytársaságba tartozó részvényben testesül meg, amelyek kibocsátási értéke részvényenként 100 ezer forint, azaz Egyszázezer forint.

A Társaság elektronikus elérhetősége:

Honlap: www.hungarocontrol.hu E-mail: info@hungarocontrol.hu

A légitörvényről szóló törvény értelmében a Társaság feladatai:

A légitörvényről szóló 1995. évi XCVII. törvény a 61/A. §.-ában a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (a Társaság) jelöli ki a légitörvényi feladatok ellátására. A törvény értelmében a Társaság feladatai:

- a) Magyarország ellenőrzött légterében - kivéve a katonai körzeteket - és Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren és légterében a légitörvényi irányító, a repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátása; továbbá Magyarország légterében a légitörvényi navigációs, távközlési, légtérellenőrző szolgálat ellátása, és az ezekhez szükséges berendezések (kivéve a repülőtéri műszeres leszállító rendszert) működésének biztosítása;
- b) a nemzetközi polgári repülés részére Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren repülésbejelentő és tájékoztató szolgálat ellátása;
- c) a rendelkezésre álló információk alapján adatszolgáltatás a Magyar Honvédség erre kijelölt szervezete részére, a légtérfelügyelethez szükséges azonosítás elősegítése érdekében;
- d) légtér-gazdálkodás, közreműködés a stratégiai légtér-gazdálkodási feladatokban;
- e) a légitörvényi forgalom áramlásának szervezése;
- f) légitörvényi jármű eltűnése, vagy kényszerhelyzetbe kerülése esetén a szükséges intézkedés - kutatás-mentés, valamint egyéb segítségnyújtás - kezdeményezése;
- g) központi légitörvényi tájékoztató szolgálat (AIS) ellátása, a légitörvényi lezárással kapcsolatos tájékoztató anyagok kiadása;
- h) - a repülőtéri körzetek kivételével - az ellenőrzött légtérben kívül Magyarország légterében légitörvényi járművek részére tanácsadói, repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátása;
- i) a feladatainak ellátásával kapcsolatos fejlesztés;
- j) a légitörvényi irányító és körzeti repüléstájékoztató szakszemélyzet munkahelyi képzése, illetve továbbképzése;
- k) műszaki dokumentációs és ahhoz kapcsolódó tájékoztató tevékenység ellátása;
- l) a koordinált és menetrend-egyeztetett repülőtértereken a riasztókiosztás és menetrend-egyeztetés;
- m) a magyar légitér igénybevételeért fizetendő díjjal összefüggő - nemzetközi szerződésben meghatározott - költségalap kezelése.

A Társaság tevékenysége

A Társaság főtevékenysége: (5223) Légitörvényi szállítást kiegészítő szolgáltatás.

A Társaság a főtevékenysége ellátását elősegítő szolgáltató tevékenységeket is elláthat.

A HungaroControl Zrt. a főtevékenységét jelentő légitörvényi szolgáltatás keretében végzi:

- a Magyarország légterében átrepülő forgalom irányítását,
- valamint a Budapest/Liszt Ferenc repülőtér érkező-induló forgalmának kiszolgálását,
- ezek mellett egyéb piaci alapon működő kiegészítő szolgáltatásokat is nyújt (például vidéki repülőtértereken repüléstájékoztató és légitörvényi irányítási tevékenység; oktatás).

Az Éves Beszámoló összeállítása

Az Éves Beszámolót a Társaság vezérigazgatója: Szepessy Kornél (1028 Budapest, Üvegház utca 12/B.) önállóan írja alá.

A Társaságnál a könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy: Lepres Orsolya, bejegyzett könyvvizsgáló (lakcím: 1194 Budapest, Viola u. 27.), MKVK tagsági száma:005400.

A Társaság könyvvizsgálóinak adatai:

Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság (H-1132 Budapest, Váci út 20.), MKVK nyilvántartási száma: 001165.

A könyvvizsgálatért a könyvvizsgáló által kijelölt felelős személy Bartha Zsuzsanna (5900 Orosháza, Rákóczi út 25.), MKVK tagsági száma: 005268.

A tárgyévi üzleti évre vonatkozó beszámoló könyvvizsgálataért szerződésben megállapított összeg 7.409 ezer forint+ÁFA. Az egyéb, nem könyvvizsgálói szolgáltatásokért felszámított díjak összege 2.590 ezer forint + ÁFA.

1.2 EUROCONTROL – LÉGIFORGALMI DÍJAK SPECIÁLIS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERE

A HungaroControl Zrt. főtevékenységén belül a két fő üzletág:

- Útvonalirányítás (En route): a Magyarország felett átrepülő forgalom irányítása
- Terminálirányítás (TNC): a Budapest közeli körzetében működő Budapest/Liszt Ferenc repülőtéren le- és felszálló légitársaságok irányítása

Útvonalirányítás

Magyarország 1992-ben lett tagja az Eurocontrol Multilaterális Egyezménynek, amelynek keretében a szerződő államok vállalták, hogy összehangolt politikát léptetnek életbe közös elszámolási rendszer felállításával az *útvonaldíjak* megállapítására, kiszámlázására, beszedésére és nyilvántartására.

Az Eurocontrol Központi Útvonaldíj Iroda (Central Route Charges Office – CRCO) a tagországok repülési adatszolgáltatásai alapján számlázza a légitársaságok felé az általuk végrehajtott repülésekkel kapcsolatos légitársasági díjakat, beszedi azokat, majd átutalja a légitársaságoknak. Mindezen tranzakciókról részletes nyilvántartást vezet, amelyet a tagállamok részére havi rendszerességgel elérhetővé tesz. Ezen tevékenység után az útvonalirányítás (en route) esetében adminisztrációs díj kerül felszámításra, amelyet az adott repülésekkel kapcsolatos útvonaldíjon felül a légitársaságok megfizetnek a havi kiszámlázás során, a Multilaterális Egyezménynek megfelelően.

Terminálirányítás

A 2006-ban életbe lépett Léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 1794/2006/EK Rendelet (2006. december 6.) már a *terminálirányítási díjakra* (TNC) vonatkozóan is tartalmazott kötelező érvényű előírásokat, így ezen díjtételek megállapítása és elszámolása is – az útvonaldíjjal együtt - EU közösségi szabályok hatálya alá került.

A TNC díjakkal kapcsolatos követelések kezelésére pedig az Eurocontrol és Magyarország között létrejött bilaterális megállapodás alapján kerül sor, amellyel kapcsolatban a HungaroControl egy évre vonatkozóan előre meghatározott összeget fizet, és a terminál-költségalapban felszámít a légitársaságok felé.

Teljes költségmegtérítési rendszer

2005. december 31-ig a HungaroControl légitársasági szolgáltatással kapcsolatos költségei az útvonalhasználati díjakon keresztül térültek meg. A 2006. január 1-jével bevezetésre került terminálirányítási díjra vonatkozó 116/2005. (XII.27.) GKM rendelet rendelkezése szerint a közeli körzeti díjat a 2006. évtől kezdődően, négy év alatt fokozatosan 100%-ra emelt mértékben kellett megfizetni. A bevezetési időszak alatt a terminálirányítási üzletág költségei fokozatosan kerültek kivonásra az útvonalirányítás költségalapjából.

A bevezetési időszakot követően, 2010. évtől kezdődően sor került az önálló útvonalirányítási (en route) és terminálirányítási (TNC) költségalapok meghatározására.

2011. december 31-ig a légitársasági szolgáltatás költségei az úgynevezett „teljes költségmegtérítési rendszer” keretein belül térültek meg.

A „teljes költségmegtérítési” elszámolási rendszer sajátossága, hogy az egységdíjtétel meghatározásához előzetesen meg kell határozni a következő évre várható forgalom és a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségek nagyságát, azonban a forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől mindig eltér, így az egyes tagállamok esetében a költségek teljes megtérülése adott évre vonatkozóan nem érhető el teljes pontossággal. Bizonyos években bevételhiány, máskor bevétel-többlet keletkezik. A hiány és a többlet kiegyenlítése az úgynevezett „kiigazító mechanizmus” alkalmazásával

történik, melynek keretében az adott év (n) bevételeinek hiánya/többlete elszámolásra kerül, ettől eltérő tagállami szándék hiányában – főszabály szerint az „n+2”-ik évben az egységdíjtétel kalkulációja során. Az adott évben keletkező bevételi többlet/hiány árbevétel a mérlegben elhatárolásra kerül, majd n+2 évben kerül feloldásra.

Teljesítmény tervezési rendszer

Az útvonalirányítási szolgáltatás (en route) esetében a teljes költségmegtérülés rendszerét 2012. január 1-től felváltotta a *teljesítményrendszer*, amely bizonyos paraméterek mentén kockázati (költség- és forgalomkockázat) elemeket vezetett be a díj meghatározása során. Ez azt jelenti, hogy a tervtől való meghatározott eltérések többé nem számolódnak el automatikusan, hanem a Társaság egyes kockázatokat már maga visel, annak költségei őt terhelik, illetve ő rendelkezik az extra bevételekkel. A teljes költségmegtérülés rendszerében keletkezett egyenlegeket a teljesítményrendszer keretein belül továbbra is el lehet számolni/meg lehet téríteni.

A teljesítményrendszerben az érintett EU-s országoknak előre meghatározott tervezési időszakokra (ún. referencia időszak) teljesítménytervet, azaz költség és forgalmi tervet, és ezekkel együtt négy, előre meghatározott teljesítményterületen (repülésbiztonság, környezetvédelem, kapacitás, költséghatékonyság) teljesítménycélokat kell meghatározniuk. Az adott ország teljesítménytervében meghatározott teljesítménycélok kialakítása során figyelembe kell venni az adott teljesítményterületre uniós szinten kitűzött teljesítménycélokat is.

A teljesítményterületek közül, különösen az első referencia időszak (2012-2014) során kiemelkedik a költséghatékonysági terület, elsősorban az ehhez kapcsolódó új kockázatok, illetve pénzügyi hatások miatt. (Az első referencia időszakban ugyanis teljesítménycélt a költséghatékonysági és a kapacitás teljesítményterületeken kellett kitűzni, azonban a céloktól való eltérést a kapacitás esetében pénzügyileg még nem büntetik.) A legfőbb kockázatok, melyek az új rendszerben megjelennek:

1. Költség kockázat

A teljesítménytervben meghatározott reál költségszinthez képest magasabb költséget csak a jogszabályban (1191/2010 EU rendelet) meghatározott korlátozott számú esetben van mód érvényesíteni (ezek a nem kontrollálható költségek), ellentétben a teljes költségmegtérüléssel rendszerrel, ahol az összes tevékenységgel összefüggésben felmerült költséget át lehetett hárítani a szolgáltatást igénybevevő légitársaságokra. Előbbiekből kifolyólag, az árfolyam mozgásokból adódó kockázatokat sem lehet már az új rendszerben áthárítani a légtérhasználókra. Annak eredményeképp azonban, hogy a teljesítményrendszerben a költség kockázat a reál költségszinthez kapcsolódik, ezért az infláció tervtől eltérő alakulásának kockázatát továbbra is a légiforgalmi irányítást igénybe vevő légtérhasználók viselik.

2. Forgalmi kockázat

A teljesítménytervben meg kell határozni az adott referencia időszakra vonatkozóan becsült forgalom nagyságát is. A teljesítményrendszer keretei között a forgalmi szint eltéréseiből adódó bevétel kiesést, illetve többletet egy bizonyos szintig már a szolgáltatóknak kell viselniük. Erre egy sávós kockázatmegosztás keretében kerül sor az alábbiak szerint:

Forgalom eltérés nagysága a tervhez képest	Szolgáltató viseli	Légtérhasználó viseli
±0-2%	100%	0%
±2-10%	2% fölötti rész 30%-a	2% fölötti rész 70%-a
±10%-	10% fölötti rész 0%-a	10% fölötti rész 100%-a

A forgalmi eltérés hatásának számítása során vannak olyan tételek, amelyeket nem kell figyelembe venni, azaz ezen esetekben a légtérhasználók viselik teljes mértékben az eltérés kockázatát (meteorológiai költségek, hatósági költségek, nemzetközi hozzájárulások és elszámolási egyenlegek esetében).

A terminálirányítási szolgáltatás tekintetében a vonatkozó uniós jogszabályok alapján 2015-től a Terminálirányítási üzletág is a teljesítményrendszer hatálya alá kerül. A 391/2013 EU Rendelet alapján tagállami bejelentés esetén a 225.000 mozgásszám alatti repülőterek esetében (ilyen a Liszt Ferenc reptér is) nem lesz kötelező a forgalmi kockázat viselése, az továbbra is a légtérhasználóknál maradhat. Magyarország az erre vonatkozó bejelentést az Európai Bizottság felé 2013 júniusában megtette, így a második referencia periódusban a terminál irányítás kapcsán a forgalmi kockázatot a Társaságnak nem kell viselnie.

1.3 A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE

1.3.1 Az éves beszámoló készítése

A HungaroControl Zrt. a többször módosított, számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számviteli törvény, a továbbiakban: Szt.) alapján könyvvezetésében a kettős könyvvitelt alkalmazza, és éves beszámolót készít december 31-i fordulónappal. Ez a Számviteli törvényben rögzített mérlegből, eredménykimutatásból, és cash flow kimutatást is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll. Az éves beszámolóval egyidejűleg a Társaság üzleti jelentést is készít.

A mérlegkészítés időpontját a Társaság az üzleti évet követő év március 15. napjával határozza meg. A Társaság üzleti éve a naptári év.

A Társaság „A” típusú mérleget készít. A Társaság az eredménykimutatását összköltség eljárással „A” típus szerint állítja össze. A Társaság nem él a Szt. által biztosított összevonási, részletezési lehetőségekkel, azaz mérlegében, eredménykimutatásában sorokat nem von össze, új sorokat nem szerepeltet.

A Társaság könyveit forintban vezeti, az éves beszámoló pénzneme a forint. Az Eurocontrol részére készítendő költségalap-elszámolás is forintban készül.

A Társaság az Szt. 155.§. 2) alapján könyvvizsgálatra kötelezett.

1.3.2 Alkalmazott értékelési eljárások és módszerek

A Társaság az eszközeit és a forrásait a Számviteli törvénynek megfelelően egyedileg értékeli.

A tárgyi eszközöknél és immateriális javaknál az egyedi értékelés egyedi és csoportos nyilvántartásra épül. Csoportot képeznek azok az eszközök, amelyek fajta, hasznosítási cél, üzembe helyezési időpont, beszerzési érték, illetve előállítási költség, költséghely és felelős megőrző szempontjából azonosnak tekinthetők.

A terv szerinti és a terven felüli értékcsökkenési leírás módjára, az értékvesztés elszámolásának és visszaírásának eseteire, valamint az egyes tárgyi eszközök esetében a leírási kulcsok meghatározására vonatkozó részletes szabályokat az Amortizációs politika tartalmazza.

A befektetett pénzügyi eszközök között a tulajdoni részesedés nyilvántartásba vételének időpontja: részvény, üzletrész vásárlása esetén a tulajdonjog megszerzés időpontja. A tulajdonjog megszerzésének időpontja alapítás, tőkeemelés esetén a tulajdoni részesedés cégjegyzékbe való bejegyzésének dátuma. A tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékelése egyedileg, mérlegelt átlagár alapján történik. A mérleg fordulónapján értékvesztést számol el a Társaság, ha:

- a tőzsdén és egyéb tőkepiacon jegyzett részesedés esetében – kellően aktív piac esetén – a jegyzés árfolyam tartósan és jelentősen a könyv szerinti átlagos árfolyam alá csökken (a leértékelés a mérlegkészítés időpontjában érvényes jegyzési átlagárfolyamra történik),
- nem jegyzett részesedés esetén a Társaság részesedésére jutó saját tőke értéke tartósan és jelentősen a könyv szerinti érték alá csökken (az értékvesztést a részesedésre jutó saját tőke összegéig számolja el).

Leányvállalatnak vagy közös vezetésű vállalkozásnak minősülő befektetés esetében a részesedés (üzleti- vagy cégértékkel, illetve a vállalkozásnak adott kölcsönrel korrigált) értéke a befektetés realizálható értékével kerül összevetésre. Amennyiben a részesedésre jutó saját tőke összege alacsonyabb, mint a részesedés üzleti- vagy cégértékkel, illetve a vállalkozásnak adott kölcsönrel korrigált könyv szerinti értéke, meghatározásra kerül a részesedés realizálható értéke. Értékvesztés elszámolására akkor kerül sor, ha

- a realizálható érték tartósan alacsonyabb, mint a részesedés üzleti- vagy cégértékkel korrigált, illetve a befektetés részére adott kölcsönrel növelt könyv szerinti értéke; és
- a részesedés jövőbeli üzleti kilátásai vagy a működésével kapcsolatos stratégiai tényezők sem támasztják alá a befektetés megtérülését.

A befektetett pénzügyi eszközök között nyilvántartott egyéb, nem kereskedési célúnak minősített *értékpapírok* bekerülési értéke: a vételár, illetve a szerzési érték. Az azonos nemű, több beszerzésből származó értékpapírok elidegenítése, bevonása során a könyv szerinti érték csökkentése FIFO módszerrel történik. Abban az esetben, ha a könyvekben szereplő befektetett pénzügyi eszköz piaci értéke tartósan a könyv szerinti érték alá csökken, a Társaság értékvesztést számol el a piaci érték szintjéig. Az értékvesztést a pénzügyi ráfordítások között kell elszámolni. A Társaság egyedileg minősített lényeges eszközei azok, amelyek a mérleg sor 20%-ának értékét képezik és nagyobbak 5.000 ezer forintnál, továbbá minden, egyedileg lényegesnek minősített eszköz.

A *készleteket* egyedileg értékeli a Társaság. Egyedi értékelésnek minősül a csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközök átlagos beszerzési áron történő értékelése is. A Számviteli törvény szerinti bekerülési értéket a vásárolt anyagok, áruk esetében mérlegelt átlagáras eljárással határozza meg. A Társaság a vásárolt készletek beszerzési árát csökkenti:

- ha a készlet nem felel meg a készletekre vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltételek, szakmai előírás, stb.), az eredeti rendeltetésének, vagy megrongálódott, vagy
- ha a készlet eredeti állapotában nem következett be változás, azonban a Társaság a tevékenységének, az alkalmazott technológiának vagy a piaci körülményeknek a megváltozása miatt a készletet nem tudja az eredeti céljának, rendeltetésének megfelelően felhasználni, és emiatt feleslegessé válik.

Ekkor a készlet értékének csökkenését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – a becsült eladási ár szintjéig kell elszámolni.

A mérlegben a követelést az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni. A vevők és adósok egyedi minősítése alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést számolunk el – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű. A Társaság a minősítést a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján végzi, amelynek során megbecsüli a követelés befolyásának várható százalékát. A minősítés során a követeléseket, kölcsönöket, előlegeket: problémamentesnek / határidőn túlinak / kétesnek / illetve behajthatatlannak minősítjük.

Problémamentes az a követelés, amely esetében egyrészt a fizetési határidő még nem járt le, másrészt a határidőre történő pénzügyi teljesítést – információink, ismereteink szerint – semmilyen körülmény nem gátolja.

Határidőn túli követelésnek minősül az a követelés, amelynél a megállapodás (szerződés, számla) szerinti, vagy egyéb jogszabály alapján előírt fizetési határidő lejárt.

Kétesnek akkor tekinthető a követelés, ha annak realizálása az időpont, illetve az összecszerűség tekintetében a megismert körülmények miatt bizonytalanná vált.

Behajthatatlannak a Szt. 3.§ (4) 10. pontja alapján minősíthető a követelés.

A mérleg fordulónapon fennálló határidőn túli, valamint a kétesnek minősített követelések után, a vevők, adósok egyedi minősítése alapján elszámolandó értékvesztés mértéke: a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű. Az értékvesztés számviteli elszámolása szempontjából Társaságunk vevőnként, adósonként együttesen kisösszegűnek tekinti a 100 ezer forintot meg nem haladó követeléseket. Az értékvesztés összege a csoportosan együttesen is kisösszegű követeléseknél az adós könyv szerinti értékének arányában kerülhet meghatározásra. Az értékvesztést egyéb ráfordításként számoljuk el.

Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege tartósan és jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkentjük.

A Magyarország légterében végrehajtott repülések részére nyújtott légiforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatban a *légitársaságokkal szemben felmerülő követeléseinket* az Eurocontrol Központi Útvonaldíj Iroda (CRCO) kezeli, ő számolja ki, számlázza ki és szedi be a légtér igénybevételeért fizetendő díjakat. A követelések kezelésének keretein belül a CRCO tesz javaslatot a behajtásra teendő intézkedésekre. Az esedékes összeg behajtásával kapcsolatban vagy az Eurocontrol vagy az Eurocontrol kérésére egy Szerződő Állam indíthat peres eljárást. A behajtást vagy peres, vagy peren kívüli eljárással kell végrehajtani. Az Eurocontrol a vevő minősítése alapján listát készít az aktív légtérhasználók kétes kintlévőségeiről. A fizetéseképtelen, csődeljárás alatt lévő légtérhasználók kintlévőségeire 75 %-os, a fennmaradó kétes követelésekre pedig 50 %-os értékvesztés kerül elszámolásra.

A korosító táblában többi jogcímen megjelenő kintlévőség esetében a rendelkezésre álló ismeretek, vevő minősítése alapján egyedi mérlegelés alapján kerül meghatározásra az értékvesztés mértéke.

Azon díjtartozások, amelyek az Eurocontrol Pénzügyi szabályzata alapján behajthatatlan követelésnek minősülnek, kivezetésre kerülnek a CRCO követelés nyilvántartási rendszeréből. Ez azonban nem jelent lemondást az adott követelésről. A következő követelések kerülhetnek leírásra:

- A behajtandó összeg alacsonyabb, mint a követelésbehajtás becsült költsége, kivéve, ha az adós még mindig használja a díjköteles szolgáltatást.
- Az adóst az illetékes bíróság csődbementnek vagy fizetéseképtelennek nyilvánítja, és/vagy a bíróság olyan értesülést szerez, hogy az adós vagyona nem elegendő az Eurocontrol (mint biztosítás nélküli hitelező) követeléseinek kiegyenlítésére.
- Az illetékes bíróság nem ad engedélyt csődvédelemre.
- Az adóst törölték felszámolási eljárás nélkül a cégnyilvántartásból.
- Az adós vagyontárgyait bírósági eljárás nélkül pénzzé tették, és a felszámoló bizonyítani tudja, hogy a nettó vagyon nem elegendő az Eurocontrol követeléseinek kiegyenlítésére.
- Az adós nem kutatható fel.

A 20.000 euró alatti követelések leírását a CRCO igazgatója évente saját hatáskörben engedélyezheti. A 20.000 euró feletti követelések leírására vonatkozó javaslat évente beterjesztésre kerül az Eurocontrol tagországi vezetőinek ülése, az Enlarged Committee elé elfogadásra.

Útvonal-használati díj és terminál-navigációs díj esetében az Eurocontrol által leírásra kerülő tételeket a HungaroControl Zrt. is leírja.

A behajthatatlannak minősített követelések nem képezik az értékvesztés elszámolásának alapját, azokat - legkésőbb mérlegkészítéskor - a mérlegkészítéskor rendelkezésre álló információk alapján egyéb ráfordításként le kell írni. Behajthatatlan követelést a mérlegben nem mutatunk ki.

A forgóeszközök közt nyilvántartott értékpapírokat, melyeket a Társaság nem kereskedési célú pénzügyi instrumentumként minősít, beszerzési értékükön (vételár) vesszük nyilvántartásba. A Társaság által választott egyedi beszerzési áras nyilvántartás beszerzési árai: vételár, sajátos bekerülési értékek. Az azonos nemű, több beszerzésből származó értékpapírok elidegenítése, bevonása során a könyv szerinti érték csökkentése FIFO módszerrel történik, vagyis az először beszerzett eszközök könyv szerinti értéke kerül először kivezetésre. A kamatozó értékpapír bekerülési (beszerzési) értéke nem tartalmazza a felhalmozott kamat összegét. Minden olyan gazdasági eseményt, melynek hatása a mérlegkészítésig ismertté vált és a mérleg fordulónapon meglévő eszközöket érinti az értékelés során figyelembe vesszük.

A Társaság a valutapénztárba bekerülő *valutát*, a deviza számlára kerülő *devizát*, a külföldi pénzügyi instrumentumokra szóló *követelést, befektetett pénzügyi eszközt, értékpapírt*, illetve *kötelezettséget* a bekerülés napjára, illetve a teljesítés napjára vonatkozó, Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon számítja át forintra.

A beruházásokhoz kapcsolódó devizakészlettel nem fedezett devizahitelek, devizakötelezettségek évközi realizált és év végi nem realizált árfolyam-különbözeteit a Társaság a beruházások értékének részeként számolja el.

Valós értékelés

A Társaság az európai közösségi szabályozáshoz való közelítés érdekében alkalmazza a *kereskedési célú pénzügyi instrumentumok*, valamint a *fedezeti célú származékos ügyletek* körére a valós értékelés elvét. Az értékesíthető pénzügyi eszközök esetében a Számviteli Törvény lehetőséget ad a valós értékelés alkalmazására, ezzel a lehetőséggel a Társaság nem él. A Társaság csak olyan pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek, illetve ügyletek esetében alkalmazza a valós értéken történő értékelést, amelyek esetében a valós érték megbízhatóan meghatározható. A valós értéken történő értékelést a havi és éves zárások során, a mérleg fordulónapján fennálló információk alapján végzi el.

A fedezeti célú származékos ügyletek értékelése valós értéken történik. A valós érték megállapítása az alábbiak alapján történik (a felsoroltak egyben sorrendet is jelentenek abban az esetben, ha egy adott instrumentum valós értéke több módon is megállapítható):

- tőzsdei jegyzési ár, kellően aktív piac esetén;
- tőzsdén kívüli piaci ár, amely a partner értékelése (Mark-to-Market érték) vagy független felek szabad megállapodása alapján, illetve korábbi tranzakciókkal, árajánlatokkal megfelelően alátámasztva a piaci értékítéletet az értékelés időpontjában megbízhatóan jelzi. A piaci érték a hozamgörbék alapján a várható pénzmozgások diszkontált nettó jelenértékével egyezik meg. Amennyiben ilyen érték rendelkezésre áll, az jobb becslést nyújt a valós értékhez, mint a spot árfolyamok, mivel figyelembe veszi a piac jövőre vonatkozó objektív előrejelzéseit is;
- a pénzügyi instrumentum összetevőinek a piaci ára alapján számított érték;

- a pénzpiaci értékelések során rendszerint használt értékelési eljárásokkal (pl. pénzáramok diszkontált jelenértéke), külső premisszák alkalmazásával számított érték mérleg fordulónapján fennálló piaci értékviszonyok alapján.

Cashflow fedezeti ügyletek valós értéken történő értékelése

A deviza-árfolyam kockázat kezelése céljából megkötött, a légitársaságtól származó Eurós árbevételének forintértékének biztosítására a Társaság cashflow fedezeti ügyleteket köt, mivel a 2012. január 1-től érvénybe lépett „teljesítményrendszer” miatt a Társaságra hárult - egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése. Annak érdekében, hogy a magyar számviteli törvény szerint készített beszámoló a fedezeti ügyletek bemutatásában ne mutasson lényeges eltérést az IFRS beszámolási standardok szerint elkészítendő beszámolóban történő bemutatástól, a Társaság a származékos ügyleteit a Számviteli Törvény 59/A-59/F. §-okban szereplő valós értéken történő értékelés szabályai szerint értékeli. Az említett paragrafusok szerint a pénzügyi instrumentumokat a következő csoportokba kell sorolni:

- Pénzügyi eszközöket - a törvény egyéb előírásai szerinti befektetett pénzügyi eszközzé vagy forgóeszközzé történő minősítés érintése nélkül - a következők szerint kell besorolni:
 - a) kereskedési célú pénzügyi eszközök,
 - b) értékesíthető pénzügyi eszközök,
 - c) lejáratig tartott pénzügyi eszközök,
 - d) a gazdálkodó által keletkeztetett kölcsön- és más követelések.
- Pénzügyi kötelezettségeket - a törvény egyéb előírásai szerinti minősítés érintése nélkül - a következők szerint kell besorolni:
 - a) kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek,
 - b) egyéb pénzügyi kötelezettségek.

Ezen kategóriák közül valós értéken kell értékelni a kereskedési célú pénzügyi instrumentumokat, illetve a bekerülés időpontjában érvényes, illetve mérlegfordulónapi értékelés esetén a mérlegkészítéskor ismert valós értéken lehet értékelni az értékesíthető pénzügyi eszközöket, amennyiben valós értékük megbízható módon meghatározható. A Társaság az értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékelését nem választja.

Az átértékelési különbözetet a saját tőkén belül, az értékelési tartalék részét képező, valós értékelés értékelési tartalékában kell kimutatni a cashflow fedezeti ügylet esetén, jellegétől függően, az ügylethez rendelt követelések, illetve kötelezettségek között kimutatott pozitív, illetve negatív értékelési különbözettel szemben, az ügylet tárgyát képező pénzügyi instrumentum aktuális értékelés napján érvényes piaci értéke (valós értéke) és kötési (határidős) árfolyama közötti különbözetnek a megelőző utolsó értékelés napján érvényes piaci értéke (valós értéke) és kötési (határidős) árfolyama közötti különbözethez képest fennálló eltérése összegében (előjelének megfelelően).

A Társaság a cashflow fedezeti ügyleteket minden hónap végén értékeli. A tranzakció értékelését a valós értékelés szabályai alapján végezzük lejáratig minden hónap végén a bankok által ügyletenként közölt Mark-to-Market (MtM) értéken értékelve. A valós érték különbözet az ügylet várható eredménye:

Valós érték különbözet = kötési (határidős) ár – ügylet értékelés napjára vonatkozó piaci ára (valós értéke)

Az értékeléskor keletkezett valós érték különbözet elszámolása hatékony fedezeti kapcsolat esetén csak a mérleget érinti, eredményhatása nincs. A saját tőkén belül a valós értékelés értékelési tartalékként illetve a származékos ügyletek +/- értékelési különbözeteiként mutatjuk ki.

Az ügyletek zárásakor az ügyletekkel kapcsolatban a mérlegben és mérlegen kívül felvett követeléseket, kötelezettségeket és a hozzájuk kapcsolódó értékelési tartalékokat és különbözeteiket mind vissza kell forgatni. Az ügylet zárásakor keletkezett eredmény

elszámolása hatékony kapcsolat esetén a fedezett ügyleten keletkezett árfolyamkülönbsézzel szemben nettó módon történik. Az ezen felüli nyereség/veszteség a pénzügyi műveletek nyereségét/veszteségét növeli.

1.3.3 Amortizációs politika

A Társaság a tárgyi eszközöket és az immateriális javakat a Szt. szerinti bekerülési értéken értékelte, csökkentve a Számviteli Politika alapján meghatározott értékcsökkenés összegével. A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától.

Immateriális javak

A hasznos élettartam, valamint a maradvány érték megállapítása amortizálható eszközöknél egyedileg történik. A Szt. 3.§ (4) bekezdés 6. pontjában foglaltak szerint a maradványérték nulla is lehet.

A Társaság mérlegében megjelenő immateriális javak jellemző értékcsökkenési kulcsai:

- Vagyoni értékű jogok: 20% - 33%
- Szellemi termékek: várható hasznos élettartam alapján, jellemzően 14,5% - 33%

A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a jelentős maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától. Az értékcsökkenés elszámolására havonta kerül sor a tárgyhónap utolsó napjával.

Negatív üzleti vagy cégértéket a Társaság a könyveiben nem mutat ki.

Tárgyi eszközök

A tárgyi eszközöket beszerzési, előállítási költségen, illetve apportértéken kell állományba venni. A hasznos élettartam, valamint a maradvány érték megállapítása amortizálható eszközöknél egyedileg történik. A Szt. 3.§ (4) bekezdés 6. pontjában foglaltak szerint a maradványérték nulla is lehet. A 100 ezer forint egyedi beszerzési értéket meg nem haladó tárgyi eszközök értékcsökkenése a használatba vétel időpontjában, egy összegben kerül elszámolásra.

A Társaság mérlegében megjelenő tárgyi eszközök jellemző értékcsökkenési kulcsai:

- Épületek és építmények: 2,5%
- Idegen tulajdonú ingatlanon végzett beruházások: 6%
- Műszaki és számítástechnikai berendezések: 14,5% - 33%
- Járművek: 20%
- Bútorok: 10%
- Egyéb berendezések: 14,5% - 33%

A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a jelentős maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától.

A terv szerinti értékcsökkenési leírást megváltoztatja a Társaság, amennyiben az eszközöknél az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megállapításakor figyelembe vett körülményekben (bruttó érték, hasznos élettartam, rendeltetésszerű használat) lényeges változás következik be. Lényegesnek tekinthető az a változás, amelynek hatására az egyedi eszköz hasznos élettartama legalább (+/-) 2 évvel, de az éves értékcsökkenési leírás összege minimum 1 millió forinttal megváltozik.

A Társaság nem számol el terv szerinti értékcsökkenést azokra az eszközeire, amelyeknek értéke a használat során nem csökken.

Terven felüli értékcsökkenést számol el a Társaság, ha a vagyoni értékű jog a várható leírási időn belül csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető, ha a szellemi termék és a tárgyi eszköz hiányzik, megrongálódott vagy megsemmisült, ha az immateriális javak és tárgyi eszközök piaci értéke tartósan és jelentősen alacsonyabb a könyv szerinti értéknél.

Az elszámolt piaci értékelésen alapuló terven felüli értékcsökkenést visszaírja, ha az alacsonyabb értékelés okai már nem, vagy csak részben állnak fenn. A Társaság visszaírást csak az eszközök év végi értékeléséhez kapcsolódóan számol el.

1.3.4 Céltartalék képzési szabályok

A Társaság az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot képez a várható kötelezettségekre, illetve a várható jövőbeni költségekre.

a. Céltartalék képzés a várható kötelezettségekre

Peres ügyekből származó várható kötelezettségek fedezetére képzett céltartalék

A le nem zárt peres ügyletekből származó várható kötelezettségek fedezetére céltartalék képzésre kerül sor a várható összegben (a perérték és a per várható kimenetelének függvényében meghatározott arány alapján), abban az esetben, ha a mérlegkészítéskor valószínűsíthető, hogy a Társaságnak pénzügyi kötelezettsége keletkezik a jogvita lezárásakor.

b. Hosszú távú munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására képzett céltartalék

A Társaság céltartalékot képez *hosszú távú munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására*. Az így megképzett és beállított céltartalék képzés a Kollektív Szerződés, illetve az Irányítói Életpálya Megállapodáson és jogszabályon alapuló azon juttatásokat öleli fel, amelyek az Szt. 41. §-a alapján a tárgyévi mérlegfordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan.

A céltartalék meghatározása aktuáriusi számítás alapján, a meglévő dolgozói állomány korának és juttatási körének megfelelően, a mintegy 40 éves életpályamodell figyelembevételével történt. A juttatásokra kimutatott biztos jövőbeni kötelezettségek értéke a magyar számviteli előírásoknak megfelelően nem a diszkontált értéken került elszámolásra.

c. Céltartalék képzés várható jövőbeni költségekre

A Társaság céltartalékot képez olyan várható, jelentős költségekre, amelyekről a mérlegfordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé.

A Társaság a fentiek szerint meghatározott jogcímeneken képzett valamennyi céltartalékot mérlegkészítéskor – a rendelkezésre álló információk alapján – értékhatártól függetlenül felülvizsgálja, és a felülvizsgálat eredménye alapján értéküket aktualizálja.

1.3.5 Változások a Számviteli Politikában

2013-ban a következő változások történtek a Társaság Számviteli Politikájában az előző évhez képest:

Árbevétel elszámolása

Árbevétel elszámolás tekintetében a számviteli politika kiegészítésre került a teljesítmény-rendszerre jellemző, nem kontrollálható költségekből származó elszámolási egyenlegek kezelése miatt a 391/2013 EU rendelet előírásainak megfelelően, a következők szerint:

- A költségkockázatot nem viselő (nem kontrollálható) költségekből adódó elszámolási egyenlegek mind pozitív, mind pedig negatív eltérés esetén, a

Bizottság 2013. május 29-én hatályba lépett új díjszabásrendelete értelmében, a Bizottsági jóváhagyást követően kerülhetnek kimutatásra a Társaság könyveiben, mint az értékesítés nettó árbevételét módosító tételek.

Személyi jellegű ráfordítások

A munkavállalók a Társasággal kötött megállapodás alapján 2013-tól az alpbért az infláció mértékével kiegészítő „Inflációs pótléokra” jogosultak. Az inflációs pótlék mértékének rögzítése a megállapodásokban előre történik. Az inflációs pótlék folyósítása a tárgyév során megtörténik és számfejtés alapján a személyi jellegű ráfordítások között elszámolásra kerül. Amennyiben adott üzleti évre megállapított inflációs pótlék mértéke eltér a KSH által üzleti évre közzétett átlagos fogyasztói árindex (tény-infláció) mértékétől, a különbözettel a felek elszámolnak.

- a. Amennyiben a tény-infláció meghaladja az előzetesen megállapított inflációs pótlék mértékét, a Társaság egyösszegű inflációs elszámoló juttatást tartozik munkavállalói részére adni (az aláírt megállapodások szabályai alapján).
- b. Amennyiben a tény-infláció kisebb, mint az előzetesen megállapított inflációs pótlék mértéke, a munkavállalóknál levonandó elszámolási inflációs pótlék különbözet keletkezik.

Tekintettel arra, hogy a Társaságnak követelése/kötelezettsége keletkezik, mely megállapítható az adott üzleti évben teljesített inflációs-pótlék kifizetései és az adott üzleti évre vonatkozó infláció alapján, a különbözetet adott üzleti év eredménye terhére a következő módon számolja el:

- a. Ha a tény-infláció meghaladja az előzetesen megállapított inflációs pótlék mértékét, a Társaság egyösszegű inflációs elszámoló juttatás fedezetére céltartalékot képez.
- b. Ha a tény-infláció kisebb, mint az előzetesen megállapított inflációs pótlék mértéke, a munkavállalóknál levonandó elszámolási inflációs pótlék különbözetét a Társaság az egyéb bevételek között számolja el, a mérlegkészítéskor fennálló összeg erejéig.

II. SPECIFIKUS RÉSZ

2.1 MÉRLEGHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK

2.1.1 Tárgyi eszközök és immateriális javak

Immateriális javak

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31	Változás %
Vagyoni értékű jogok	164 173	6 162 918	3654%
Szellemi termékek	5 932 694	23 273	-100%
Immateriális javak	6 096 867	6 186 191	1%

Az immateriális javak nettó értéke az előző évhez képest összességében 1%-kal növekedett. Az immateriális javak mérlegsoronkénti besorolása nem összehasonlítható a 2012. évi beszámolóban bemutatott értékkel. Ennek oka, hogy a 2012. december 31-én a „Szellemi termékek” között bemutatott értékek felülvizsgálata megtörtént, és a Társaság feltárta, hogy az általa használt szoftverek közül számvitelileg 5.898.471 ezer forint nettó értékű eszköznek a Társaság csak a „használati jogával” rendelkezik, nem pedig a teljes tulajdonjogával. Ennek megfelelően ezen szoftverek használati jogának bemutatása 2013-tól a vagyoni értékű jogok között történik. Az alábbi táblázat tartalmazza az összehasonlítható adatokat, amennyiben az érintett szoftver-használati jogok 2012. december 31-én is a vagyoni értékű jogok között kerültek volna megjelenítésre:

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31. (korrigált)	Záró 2013.12.31	Változás %
Vagyoni értékű jogok	6 062 644	6 162 918	2%
Szellemi termékek	34 223	23 273	-32%
Immateriális javak	6 096 867	6 186 191	1%

Az immateriális javak részletes állományváltozását a **4.2. sz. melléklet** tartalmazza.

Tárgyi eszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31	Változás %
Ingtalanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	8 490 628	7 572 920	-11%
Műszaki berendezések, gépek, járművek	5 668 396	4 879 758	-14%
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	919 816	1 222 521	33%
Beruházások, felújítások	304 955	508 859	67%
Tárgyi eszközök	15 383 795	14 184 058	-8%

A tárgyi eszközök nettó értéke 8%-os csökkenést mutat 2012. december 31-hez viszonyítva. A változás okai következő mozgásokra vezethetők vissza:

- tárgyévben teljesített beruházások értéke 1.162 millió forint, a beruházások közül aktiválásra került: 922 millió,
- tárgyévben kivezetett eszközök nettó értéke: 75 millió forint,
- tárgyévben elszámolt értékcsökkenés: 2.287 millió forint.

Össességében tehát 2013 folyamán a tárgyi eszközök mérlegben kimutatott értéke azért csökkent, mert a beruházások nem érték el az év során elszámolt értékcsökkenési leírás összegét.

A Tárgyi eszközök 2013. évi állományváltozásait a **4.3. sz. melléklet** tartalmazza.

A Társaság üzembe helyezett eszközeire kizárólag lineáris módszerrel számol el terv szerinti értékcsökkenési leírást.

Terven felüli értékcsökkenési leírás elszámolására mindössze az építkezések miatt a régi épületeken felmerülő kisebb bontások miatt került sor.

A tárgyévben tárgyi eszközökre elszámolt értékcsökkenési leírás (2.287 millió forint) lényegesen megnőtt az előző évben elszámolt értékhez képest (1.404 millió forint). Ennek okai egyrészt a 2012-2013. során aktivált beruházások értékcsökkenése, másrészt a tárgyi eszközök egy csoportjának várható hasznos élettartama felülvizsgálatra és módosításra került. Ennek eredményeképpen a Társaság vagyongezelt eszközei között szereplő két épület hasznos élettartam-meghatározása lényegesen változott. Az ANS I. és ANS II. épületek a Társaság alapításakor egy összegben kerültek aktiválásra arra való tekintet nélkül, hogy a főbb műszaki és gépészeti rendszerek várható hasznos élettartama eltér az épület-szerkezeti elemek várható hasznos élettartamától. Ezért szükség volt az ANS I. és ANS II. épületek komponenseinek visszamenőleges meghatározására, és az elszámolt értékcsökkenés önellenőrzéssel történő korrekciójára. A korábbi évek önellenőrzése miatt a következő értékcsökkenési leírások jelennek meg a tárgyévben elszámolt értékcsökkenés összegében:

ANSI.-II. Épületek

adatok eFT-ban

Évek	Korábbi években elszámolt értékcsökkenési leírás	Komponensre bontás számított értékcsökkenési leírása	Önellenőrzés összege
2007. év	91 363	185 627	94 264
2008. év	91 805	187 240	95 435
2009. év	92 457	188 870	96 413
2010. év	93 001	190 448	97 447
2011. év	93 312	191 752	98 440
2012. év	95 083	196 172	101 089
Összesen	557 021	1 140 109	583 088

A Társaság alapításakor az irányításhoz használt épületeit és építményeit a Kincstári Vagyon Igazgatóságtól vagyongezelési szerződés alapján vagyongezelésbe kapta. A Társaság a kincstári vagyon részét képező eszközöket vagyongezelésbe vételkor az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek között kimutatott 4.558.395 ezer forint kötelezettséggel szemben vette állományba.

A Társaságnak a vagyongezelési szerződése és a 254/2007. (X.4.) az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló kormányrendelet alapján a fennálló hosszú lejáratú kötelezettség és a vagyongezelt eszközök nettó értékének különbözetéig visszapótlási kötelezettsége keletkezik. Ebben 2013. június 28. hatállyal az Állami Vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény

módosulása változást hozott, miszerint az alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó vagyongazdálkodó a visszapótlási kötelezettség teljesítése alól a törvény erejénél fogva mentesül. Ennek eredményeképpen a Társaságnál a 2013. június 28-tól elszámolt értékcsökkenés összegével párhuzamosan keletkező új visszapótlási kötelezettség értéke elengedett kötelezettségnek minősül, azt a Társaság a hosszú lejáratú kötelezettség csökkentésével szemben a rendkívüli bevételek között mutatja ki.

Az MNV Zrt. felé fennálló hosszú lejáratú kötelezettség értéke 2013. december 31-én 4.423.989 ezer forint, kincstári vagyon részét képező, vagyongazdálkodásban lévő eszközök záró bruttó értéke 5.756.465 ezer forint, záró nettó értéke 3.535.542 ezer forint. (Évközi mozgásaikat a 4.3. sz. mellékletben mutatjuk be részletesen.)

A 2013. június 28. - 2013. december 31. között keletkező visszapótlási kötelezettség elengedése miatt elszámolt rendkívüli bevétel értéke: 134.406 ezer forint.

A 2013. június 27-ig keletkezett visszapótlási kötelezettségből 2013. december 31-én fennálló érték fedezetére a saját tőkén belül az eredménytartalékból 947.707 ezer forint került átvezetésre a Lekötött Tartalékok közé.

A műszaki berendezések, gépek, járművek 14%-os csökkenésének okai egyrészt a 995.756 ezer forint elszámolt terv szerinti értékcsökkenési leírás, a 12.540 ezer forint nettó érték kivezetés melyet ellensúlyoz a 219.658 ezer forint értékű bruttó érték növekedés.

2013. december 31-én folyamatban lévő beruházások

adatok eFt-ban

Befejezetlen beruházások állománya		2013.12.31
1.	MATIAS rendszer fejlesztése	1 076 267
2.	CADIS rendszer fejlesztése	44 947
3.	Egyéb még nem aktivált immateriális javak	26 894
4.	Egyéb ingatlanokon végzett beruházások	131 482
5.	MATIAS rendszer hardver elemei	98 771
6.	OLDI X-25. FMTP Konvertáló rendszer	95 826
7.	Egyéb gép beruházások	66 428
8.	3D Toronyszimulátor 360 fokos kiterjesztés	62 395
9.	Egyéb beruházások	53 957
Összes folyamatban lévő beruházás		1 656 967

A 2013. december 31-én folyamatban lévő beruházások közül a légiforgalmi irányításban használt MATIAS rendszer fejlesztése, a CADIS rendszer fejlesztése, illetve az Egyéb még nem aktivált immateriális javak összesen 1.148.108 ezer forint értékben az immateriális javak között kerültek megjelenítésre, míg az egyéb épületeket és műszaki eszközöket érintő beruházások, felújítások értéke 508.859 ezer forint 2013. december 31-én.

2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök

Befektetett pénzügyi eszközök között kimutatásra került a munkáltatói lakásépítési kölcsönök hosszú lejáratú része, valamint a HungaroControl Zrt. tartós részesedése kapcsolt vállalkozásban.

Befektetett pénzügyi eszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31
Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	6 370	6 370
Munkáltatói lakásépítési-felújítási kölcsön	718	267
Befektetett pénzügyi eszközök	7 088	6 637

Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban

2011. május 26-án megalapításra került a HungaroControl Zrt. és a svéd Entry Point North AB – akadémia közös vállalatoként az Entry Point Central Korlátolt Felelősségű Társaság (EPC Kft.). 2011 szeptemberétől ez a cég végzi a légiforgalmi irányítók alapképzését. A HungaroControl Zrt. tulajdonosi részesedése az EPC Kft-ben 49%, mindazonáltal a Társasági szerződésben megszabott szavazati jogok alapján a Társaság jogosult az EPC Kft. ügyvezetőjének kiválasztására, valamint a taggyűlés az összes lényeges üzletpolitikai kérdésben csak egyhangúan dönthet. Ezen indokok alapján a jogokat a két tulajdonos paritásos alapon gyakorolja, tehát az EPC Kft. közös vezetőségű vállalkozásnak minősül. Adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

EPC Kft.

adatok eFt-ban

	Adatok	Záró 2012.12.31	Záró 2013.12.31
Gazdasági társaság neve	Entry Point Central Kft.		
Székhelye:	1185 Budapest Igló u. 33-35.		
Alapítás:	2011. május 26.		
Tőkeszerkezet:	Saját tőke (eFt)	37 619	58 180
	Jegyzett tőke (eFt)	1 000	1 000
Tartalékok:	Tőketartalék	12 000	12 000
	Eredménytartalék	13 230	24 619
	Mérleg szerinti eredmény	11 389	20 561
Tulajdonosok részesedés aránya:	HungaroControl Zrt.	49%	49%
	Entry Point North AB	51%	51%

A Társaság a Szt. 119.§ 2) bekezdésében adott felmentési lehetőséggel élve nem készít konszolidált beszámolót, mivel társasági beszámoló az EPC Kft. konszolidálásba történő bevonása nélkül is megbízható és valós képet ad a csoport vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről.

2.1.3 Készletek

Készletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31	Változás %
Tartalékalkatrészek	123 856	123 856	0,00%
Egyéb anyagok	32 867	30 452	-7,35%
Készletek	156 723	154 308	-2%

A készletek 2013. december 31-i záró állománya 2 %-al csökkent a 2013. évi anyag felhasználások következtében.

A tartalékalkatrészek készletcsoport a püspökladányi illetve kőrishegyi radarállomáshoz az aktiválást követően beszerezett tartalék anyag készletet tartalmazza. A Társaság az egyéb anyagok között jeleníti meg a cég működéséhez beszerezett és raktározott készleteket, melyek záróállományát a mérlegkészítéshez felvett leltár alapján számoljuk el.

Készletek értékvesztése

2013. során a Társaság nem számolt el a készletekre értékvesztést.

2.1.4 Követelések

Követelések

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31	Változás %
Vevők	4 836 135	4 881 666	1%
Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	3 353	1 693	-50%
Egyéb követelések	1 570 191	531 401	-66%
Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	644	35 506	5413%
Követelések	6 410 323	5 450 266	-15%

A Társaság követeléseit a Vevőkkel szembeni és kapcsolt vállalkozásokkal szembeni követelések, az Egyéb követelések, valamint a Társaság fedezeti ügyleteinek valós értékeléséből származó követelés jellegű, pozitív értékelési különbözet mérlegsorok alkotják. A Társaság Követeléseinek 15%-os csökkenése lényegileg az Egyéb követelések értékének 66%-os csökkenésére vezethető vissza. A Követelések egyes tételeit az alábbiakban mutatjuk be:

Vevők

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31	Változás %
Belföldi vevők	81 588	83 100	2%
Belföldi vevők értékvesztése	-77 821	-77 821	0%
Nettó belföldi vevők	3 767	5 279	40%
Külföldi vevők	5 529 711	5 629 972	2%
Külföldi vevők értékvesztése	-697 343	-753 585	8%
Nettó külföldi vevők	4 832 368	4 876 387	1%
VEVŐKÖVETELÉSEK ÖSSZESEN	4 836 135	4 881 666	1%

A Belföldi vevők között megjelenő vevőkövetelések értékében az egyéb értékesítésekből származó követelések jelennek meg. A mérlegben a vevőkövetelések a megképzett értékvesztés-állománnyal csökkentve kerülnek kimutatásra.

A Társaság Külföldi vevőállományának több mint 99%-át a légitársaságokkal szemben fennálló követelésállomány jelenti:

Légitársaságokkal szembeni követelések

Megnevezés	EUR	eFt	Záróárfolyam
Eurocontrol követelésállomány 2012.12.31	18 859 135,37	5 493 478	291,29
2012.12.31-ig elszámolt értékvesztés	-2 393 973,99	-697 341	291,29
Eurocontrol Nettó követelés 2012.12.31.	16 465 161,38	4 796 137	291,29
Eurocontrol követelésállomány 2013.12.31	18 886 305,94	5 607 533	296,91
2013.12.31-ig elszámolt értékvesztés	-2 537 355,98	-753 366	296,91
Eurocontrol Nettó követelés 2013.12.31.	16 348 949,96	4 854 167	296,91

A fenti táblázatból látható, hogy a légitársaságokkal szembeni kiszámlázott, év végén nyitott követelésállomány Európában meghatározott értéke lényegében nem változott, a mérlegben megjelenő forint érték 1 %-os növekedését az év végi záróárfolyam (2012. december 31-hez számított) 5,62 forintos növekedése okozta.

A légitársaságokkal szemben átlagosan 2 havi árbevétel összegének megfelelő követelés van nyitva – az Eurocontrol számlázási ciklusából kifolyólag. Az Eurocontrol behajtási hatékonyságának köszönhetően a légitársaságoktól járó követelések befolyása több mint 98%-ban határidőben történik.

A légitársaságokkal szembeni követelésekre képzett értékvesztés összértéke 143 ezer Euróval, év végi árfolyamon számítva 56.025 ezer forinttal nőtt a 2012. évi záró állományhoz viszonyítva:

Légitársasági követeléseken elszámolt értékvesztés

adatok eFt-ban

Légitársasági követeléseken elszámolt értékvesztés	EUR	eFt	Záróárfolyam
2012. évi záróállomány	2 393 973,99	697 341	291,29
2013. évi feloldás (befolyások miatt)	-67 784,11		
2013. évi kivezetés (leírások miatt)	-185 209,62		
2013. évi képzés	396 375,72		
2013. évi záró értékvesztés állomány	2 537 355,98	753 366	296,91

A légitársaságokkal szembeni követelésekre történő értékvesztés elszámolására az Eurocontrol Központi Útvonal Iroda (CRCO) egyedileg történő adóminősítése és elszámolása alapján kerül sor.

Egyéb követelések bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Általános Forgalmi Adó Követelés	1 026 150	405 005	-61%
Társasági adó elszámolása	493 967	47 852	-90%
Egyéb (adók, egyéb különféle követelés, előleg)	24 689	23 106	-6%
TNC elszámolásból eredő, Eurocontrollal szembeni követelés	0	32 139	-
Helyi adók elszámolása	12 526	9 882	-21%
Kifizetőhely TB-vel szembeni elszámolási számla	3 273	4 359	33%
Külföldön felszámított adó elszámolásából követelés	1 747	2 532	45%
Munkáltatói lakásépítési-felújítási kölcsön nyújtása	938	498	-47%
GKM-HC 2007.01.01 előtti kötelezettségek elszámolása	66	202	206%
Egyéb különféle követelések	6 835	5 826	-15%
Egyéb követelések	1 570 191	531 401	-66%

Az egyéb követelések értéke 2012. december 31-hez viszonyítva több mint 1 milliárd forint értékű, 66%-os csökkenést mutat. Ennek fő okai a 4. negyedéves visszaigényelhető ÁFA értékének 621 millió forintos csökkenése, valamint a társasági adó túlfizetéséből származó követelés 446 millió forintos csökkenése.

Az ÁFA követelésünk jelentős csökkenésének az oka, hogy míg 2012. negyedik negyedévében jelentős visszaigényelhető követelésünk keletkezett az ANS III irányítóközpont és egyéb beruházásokhoz kapcsolódó szállítói számlákra felszámított ÁFÁ-ból, 2013. negyedik negyedévében nem teljesültek ilyen jelentős beruházások.

Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete

A rövid lejáratú követelések között kimutatott „Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete” a 2013. december 31-én nyitva álló cashflow fedezeti ügyleteink mérlegfordulónapi valós értéke, mely a saját tőkén belül megjelenő „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el az Szt. 59/E. § értelmében. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek, részletes bemutatása a 3.1.1. pontban található.

2.1.5 Értékpapírok

Értékpapírok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Diszkont kincstárjegyek	1 000 007	0	-100%
Értékpapírok	1 000 007	0	-100%

2012 során a Társaság szabad pénzeszközállományának egy részét rövid lejáratú, 3 hónapos diszkontkincstárjegybe fektette, 2013. december 31-én azonban a Társaság nem rendelkezett értékpapírokkal.

2.1.6 Pénzeszközök

Pénzeszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Pénztár, csekkek	837	1 205	44%
Pénztár	704	1 069	52%
Valuta pénztár	133	136	2%
Bankbetétek	9 265 600	15 239 607	64%
Elszámolási betétszámla (HUF)	160 028	406 211	154%
Lekötött betétek (HUF)	8 227 000	14 690 000	79%
Devizás lekötött betétek	799 084	93 010	-88%
Deviza elszámolási betétszámla	79 488	50 386	-37%
Pénzeszközök	9 266 437	15 240 812	64%

A Társaság pénzügyi, likviditási helyzete stabil. A rendelkezésre álló pénzeszközállomány növekedése a bázis évhez képest 5.974 millió forint. Ennek fő oka a 2013. évre tervezett beruházások átütemezése, egyes működési költségek rendezésének áthúzódása a 2014-es évre. Továbbá a 2012. év végén a Társaság lekötött pénzeszközeiből 1 milliárd forintot állampapírokba fektetett, melyek értéke nem a pénzeszközök között, hanem az Értékpapírok mérleg soron jelent meg 2012. december 31-én. Így a likvid pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékes eszközök összértéke 4.974 millió forinttal nőtt.

A Társaság Számviteli törvény szerinti, **2013. évi Cashflow kimutatását a 4.1. sz. melléklet** tartalmazza.

2.1.7 Aktív időbeli elhatárolások

A Társaság 2012. és 2013. december 31-i aktív időbeli elhatárolás állománya a következő:

Aktív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	5 309 313	3 446 133	-35%
Elszámolási egyenlegek	3 871 689	1 817 295	-53%
Felmentett repülések	1 371 715	1 305 798	-5%
Kamat elhatárolások	63 833	113 833	78%
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	2 076	209 207	9977%
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	493 566	677 351	37%
Költségek, ráfordítások elhatárolása	493 566	677 351	37%
Halasztott ráfordítások	21 301	0	-100%
Tartozásátvállalások miatti ráfordítások elhatárolása	21 301	0	-100%
Aktív időbeli elhatárolások	5 824 180	4 123 484	-29%

Az aktív időbeli elhatárolások tételeinek magyarázata:

Költségalap elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Egyenleg 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Egyenleg 2013.12.31
2007 évi TNC elszámolási egyenleg	68 835	-68 835		0
2008 évi TNC elszámolási egyenleg	296 784	-296 784		0
2009 évi TNC elszámolási egyenleg	990 058	-990 058		0
2010 évi TNC elszámolási egyenleg	433 096	-433 096		0
2012 évi TNC elszámolási egyenleg	543 898			543 898
2010 évi Útvonal elszámolási egyenleg	1 211 449	-1 211 449		0
2012 évi Útvonal elszámolási egyenleg	327 569	609 801		937 370
2013 évi Útvonal elszámolási egyenleg			336 027	336 027
Elszámolási egyenlegek összesen	3 871 689	-2 390 421	336 027	1 817 295

A kiegészítő melléklet **1.2 pontjában** részletesen bemutatott **Eurocontrol speciális elszámolási rendszer** értelmében a légiforgalmi díjak elszámolása 2011-ig az úgynevezett "teljes költségmegtérülési" elszámolási rendszeren belül történt. Ezen rendszer sajátossága, hogy az egységdíjtétel meghatározásához kalkulált forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől eltérhet, így az egyes tagállamok esetében a költségmegtérülés adott évre vonatkozóan nem biztosítható. Egyes években bevételhiány, illetve bevétel-többlet keletkezhet. Ezt az éves egyenleget nevezzük speciális elszámolási egyenlegnek, mellyel a Társaság adott évi kiszámlázott árbevétele az összemérés elve alapján kiigazításra kerül. A hiány és a többlet kiegyenlítése az úgynevezett „kiigazító mechanizmus” alkalmazásával történik, melynek keretében az adott év (n) bevételének hiánya/többlete elszámolásra kerül – ettől eltérő tagállami szándék hiányában – főszabály szerint az „n+2”-ik évben az egységdíjtétel kalkulációja során. Ezen általában alkalmazott elvtől való eltérésre példa a terminálirányítási üzletág elhatárolt ún. „alulfinanszírozási” egyenlegei, melyeket több évre eltolva állít be a Társaság a költségalapba. A 2007-2008-as egyenlegek feloldása 2010-2011 során kezdődött meg, majd 2013. évben a 2007-2010 között keletkezett elszámolási

egyenlegek feloldásra kerültek. A 2011. év egyenlege a passzív időbeli elhatárolások között szerepel, mivel természetében „felülfinanszírozási” egyenlegnek minősült.

Az előző évek elszámolási egyenlegeinek feloldása tehát csökkentette az aktív időbeli elhatárolások között szereplő egyenlegeket.

Az útvonalirányítási üzletágban 2012-től életbe lépett „Teljesítményrendszer” keretein belül is keletkezik elszámolási egyenleg.

2013. évben mind a Terminálirányítási, mind az Útvonalirányítási üzletág összességében felülfinanszírozott lett. Az Útvonalirányítás üzletágban az elszámolási egyenlegek keletkezése különböző jogcímek alapján történik, egy-egy jogcím eltérő finanszírozást is eredményezhet ezért a 2013. évi elszámolási egyenlegek egy része az aktív időbeli elhatárolással szemben, másik része a passzív időbeli elhatárolással szemben került a Társaság árbevételében kimutatásra.

A 2013. évi finanszírozási egyenlegek összefoglaló bemutatása - a 2013. évi költségalap elszámolások alapján - a „2.2.1 Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre” pont alatt található.

Felmentett repülések elhatárolt bevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Egyenleg 2012.12.31	2013. évi befolyás	2013. évi képzés	Egyenleg 2013.12.31
2008 évi felmentett repülések	29 205	-13 335	0	15 870
2009 évi felmentett repülések	363 313	-14 659	0	348 654
2010 évi felmentett repülések	33 717	-17 967	0	15 750
2011 évi felmentett repülések	485 261	-466 441	0	18 820
2012 évi felmentett repülések	460 219	0	0	460 219
2013 évi felmentett repülések		0	446 485	446 485
Felmentett repülések összesen	1 371 715	-512 402	446 485	1 305 798

A léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 2006. december 6-i 1794/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: Bizottsági Díjrendelet) 9. cikk (4) bekezdése alapján a léginavigációs díjak fizetése alól felmentett repülések költségeit a léginavigációs szolgáltató részére a tagállamoknak meg kell téríteni.

A 1086/2010. (IV.9.) Kormányhatározat a magyar légtér igénybevételéért fizetendő díjak fizetésével és a léginavigációs szolgálat biztosításának költségeivel összefüggő feladatokat szabályozza. A nevezett kormányhatározat alapján a n. év felmentett repüléseinek díját n+2. évben kell megtérítenie az érintett Minisztériumoknak.

A felmentett repülések díjszámítása az Eurocontrol által a HungaroControl részére külön igazolt szolgáltatási egység számok alapján az auditált költségalap elszámolás során keletkező egy szolgáltatási egységre jutó költségek figyelembevételével történt.

A felmentett repülésekből nyitva álló költségtérítési igények közül 18.820 ezer forint befolyt 2014 januárjában, a 2008-2010. évi költségtérítésekre pedig az illetékes minisztériumokkal megszülettek a megállapodások. A 2012. évi elszámolás során megállapított, díjfizetés alól felmentett repülések költségeinek megtérítése a 1086/2010. (IV.9.) Kormányhatározat alapján 2014-ben esedékes, a 2013. évi díjfizetés alól felmentett repülések költségeinek megtérítése pedig 2015-ben esedékes.

A felmentett repülések egyéb bevételként elszámolt összege 2012. és 2013. év vonatkozásában a következő táblázatban felsorolt jogcímek szerint történt:

Felmentési jogcímek	2012		2013	
	Repülési egység	Érték (ezer Ft)	Repülési egység	Érték (ezer Ft)
Útvonalirányítás – jogcímenként				
Körrepülések	318,10	3 714	267,30	3 166
Két tonna alatti légi járművek	361,61	4 222	294,34	3 486
Tagállamok Katonai repülései	7 723,92	90 184	8 843,58	104 748
Navigációs berendezések kalibrálása	3,61	42	5,21	62
Kutató-Mentő repülések	8,22	96	0,21	2
Diplomáciai repülések	1 193,98	13 941	1 458,42	17 274
VFR (Látvarepülés)	0,40	5	5,52	65
Nem tagállamok mentesített katonai repülései	28 381,58	331 383	24 898,62	294 912
Egyéb	0	0	0	0
Útvonalirányítás- Felmentett repülések	37 991,42	443 587	35 773,20	423 715
Terminálirányítás – jogcímenként				
Körrepülések	76,25	7 063	114,18	10 271
Két tonna alatti légi járművek	5,17	479	5,43	489
Tagállamok Katonai repülései	60,14	5 571	65,92	5 931
Navigációs berendezések kalibrálása	0,50	46	1,50	135
Kutató-Mentő repülések			0,23	21
Diplomáciai repülések	8,81	816	18,12	1 630
VFR (Látvarepülés)	0	0	0,13	12
Nem tagállamok mentesített katonai repülései	28,68	2 657	47,59	4 281
Terminálirányítás - Felmentett repülések	179,55	16 632	253,10	22 770
Felmentett repülések összesen	38 170,97	460 219	36 026,30	446 485

Kamat elhatárolások

Kamat elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
2012. évet érintő kamat elhatárolások	63 833	-63 833	0	0
2013. évet érintő kamat elhatárolások	0	0	113 833	113 833
Kamat elhatárolások	63 833	-63 833	113 833	113 833

2013. december 31-én a Társaság, jelentős betét állomány-növekedéssel rendelkezett, melynek következtében jelentősen nőtt az előző évhez képest a lekötött betétekhez kapcsolódó 2013. évre elhatárolt kamat.

Bevételek egyéb aktív elhatárolásai

Bevételek egyéb aktív elhatárolásai

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
2012. évet érintő elhatárolások	2 076	-2 076	0	0
2013. évet érintő elhatárolások	0	0	209 207	209 207
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	2 076	-2 076	209 207	209 207

A bevételek egyéb aktív elhatárolásai között 2012. december 31-én költségek ellentételezésére kapott egyéb juttatás, valamint kapott késedelmi kamatok szerepeltek, melyek 2013-ban feloldásra kerültek. 2013. december 31-én jelentős új tételként jelent meg a FAB-CE projektek támogatására megítélt és mérlegkészítésig befolyt támogatási összeg elhatárolása 110 millió forintos értékben, valamint a beszámoló 1.3.5 pontjában bemutatott inflációs pótlék elszámolási különbözetből eredő bevétel-elhatárolás 88 millió forint értékben. Egyéb, ki nem számlázott, 2013. évet érintő árbevétel elhatárolása 11 millió forint.

Költségek és ráfordítások elhatárolása 2012. és 2013. december 31-én:

Költségek, ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
Anyagjellegű ráfordítások	469 136	-468 580	660 786	661 342
Személyi jellegű ráfordítások	24 430	-24 430	16 009	16 009
Költségek, ráfordítások elhatárolása	493 566	-493 010	676 795	677 351

Az anyagjellegű ráfordítások között azok a költségek szerepelnek, melyek tárgyidőszakban kerültek számlázásra, de következő időszak költségeit terhelik. Ilyenek többek között a folyóirat előfizetések, on-line szolgáltatások, ingatlanok bérleti díjai, szoftvertámogatások, biztosítási díjak, tagdíjak stb. Az anyagjellegű ráfordítások elhatárolás állománya 41%-kal növekedett 2012. év végéhez képest.

A személyi jellegű ráfordítások aktív időbeli elhatárolásai között azok a tárgyévben számfejtett költségek szerepelnek, melyek a következő időszak költségeit terhelik. Ilyenek többek között azok a munkaviszony megszűnéshez kapcsolódó költségek, járulékok, melyek esetében a munkaviszony befejező időpontja átnyúlik a következő időszakra. A 34%-os csökkenés oka, hogy a 2012. évben kifizetett, 2013. évre elszámolandó végkielégítések és járulékai meghaladták a 2013-ban kifizetett, de 2014. évet terhelő összegeket.

Halasztott ráfordítások

Halasztott ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
2006. évi TNC egyenleg	21 301	-21 301	0	0
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	21 301	-21 301	0	0

A Terminálirányítás üzletág 2006. évi elszámolási egyenlege még a HungaroControl költségvetési szerv jogutódjának minősülő közlekedésért felelős minisztériumot illette meg. Ezek költségalapban történő érvényesítése, így a HungaroControl Zrt.-nél árbevételként való megjelenése, és ezzel párhuzamosan a minisztériumot illettő összeg feloldása a rendkívüli ráfordítások között 2013-ig történt meg.

2.1.8 Saját tőke

Saját tőke

adatok eFt-ban

Megnevezés	Saját tőke ÖSSZESEN	Jegyzett tőke	Eredmény tartalék	Lekötött tartalék	Értékelési tartalék	Mérleg szerinti eredmény
Egyenleg 2012. 12. 31-én	23 999 971	20 201 600	1 269 676	802 260	-135 171	1 861 606
2012. évi mérleg szerinti eredmény átvezetése eredménytartalékba	0	0	1 861 606	0	0	-1 861 606
Vagyonkezelési szerződés alapján fennálló visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék képzése az eredménytartalék terhére	0	0	-690 818	690 818	0	0
Vagyonkezelési szerződés alapján fennálló visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék feloldása az eredménytartalék javára	0	0	45 371	-45 371	0	0
Fejlesztési tartalék képzése miatt átvezetés eredménytartalék és lekötött tartalék között	0	0	-500 000	500 000	0	0
Cash-Flow fedezeti ügyletek valós értékelési tartaléka	163 100	0	0	0	163 100	0
2013. évi mérleg szerinti eredmény	2 057 600	0	0	0	0	2 057 600
Záró állomány 2013. 12. 31-én	26 220 671	20 201 600	1 985 835	1 947 707	27 929	2 057 600

Jegyzett tőke

A Társaság jegyzett tőkéje nem változott.

Visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék

A Társaság a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel fennálló vagyonkezelési szerződése és a 254/2007. (X.4.) Kormányrendelet értelmében képzendő visszapótlási tartalékot képez. A vagyonkezelésbe átvett eszközök főkönyvben szereplő nettó értéke (csökkentve a támogatásból finanszírozott értékkel) és a kapcsolódó hosszúlejáratú kötelezettségek közötti különbözet értékének megfelelő összeget az eredménytartalékból a lekötött tartalékba kell vezetni. A Társaság a 2012. évi mérlegében kimutatott visszapótlási kötelezettsége 302.260 ezer forint volt, míg 2013 végén a visszapótlási kötelezettség teljes értéke 947.707 ezer forintot mutatott. A növekedés oka a **2.1.1.** pontban részletesen bemutatott értékcsökkenési leírás önellenőrzése a 2007-2012. évek tekintetében, mely a vagyonkezelte irodaépületek komponenseire nézve a hasznos élettartamok helyesbítéséből, ezáltal az előző időszakokat terhelő értékcsökkenési leírás elszámolásából keletkezett. Az önellenőrzések hatását 2013. év

során számolta el a Társaság. Így a 2013. során keletkezett visszapótlási kötelezettség mértéke a vagyonekezelte eszközök – a 2.1.1. pontban leírtak miatt – 2013. június 27-ig keletkezett értékcsökkenési leírása, kiegészítve a 2007-2012. évek helyesbítéseként elszámolt értékcsökkenési leírásával.

Fejlesztési tartalék

Szintén a Lekötött Tartalékok között mutatja ki a Társaság a Fejlesztési tartalékot. Ennek 2012-ben megképzett 500.000 ezer forintos értékéhez 2013. év végén a Társaság újabb 500.000 ezer forint értékű Fejlesztési tartalékot képzett. Fejlesztési tartalék a beruházások fedezetére képezhető, a képzés évében a társasági adóalap megállapításakor csökkentő jogcímenként veendő figyelembe, azaz a Társaságnak a beruházás idejére „előrehozott értékcsökkenés” formájában átmeneti kedvezményt jelent. Felhasználására 4 éven belül, a megvalósított beruházás évében kerülhet sor.

Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartaléka

A saját tőkén belül kimutatott Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartaléka soron szereplő 27.929 ezer forint a Társaság 2013. december 31-én nyitva álló, hatékony cashflow fedezeti ügyleteinek pozitív valós értéke, mely az Szt. 59/E. §. értelmében a tőkében a „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el mérlegfordulónapi értékeléskor. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek részletes bemutatása a 3.1.1. pontban található.

Mérleg szerinti eredmény

A 2013. évi adózott eredmény: 3.057.600 ezer forint, melynek terhére az alapító 1.000.000 ezer forint osztalék kifizetését hagyta jóvá. Így a 2013. évi mérleg szerinti eredmény: 2.057.600 ezer forint.

2.1.9 Céltartalékok

A céltartalékok 2013. évi záró állománya 82 millió forinttal csökkent a 2012. december 31-i állományhoz képest. A céltartalékok jogcímenkénti nyitó állományát, 2013. évi feloldását, 2013. évi képzését és záró állományát összefoglalva az alábbi táblázat mutatja be:

Céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
Hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék	4 649 366	-4 640 110	4 531 212	4 540 468
Egyéb képzett céltartalékok	499 006	-489 206	497 405	507 205
Jogi perekre képzett céltartalékok	266 711	-50 366	68 990	285 335
Céltartalék várható kötelezettségekre	5 415 083	-5 179 682	5 097 607	5 333 008

A Céltartalékok fő kategóriákban történő változásokat az alábbiakban mutatjuk be részletesen:

Hosszútávú Munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék

adatok eFt-
ban

Ügy	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
Aktuáriusi céltartalék a régi Kollektív Szerződés és Irányítói Életpálya megállapodás alapján a régi rendszerben maradó munkavállalókra	4 649 366	-4 640 110	142 592	151 848
2013. évben hatályba lépett KSZ és IÉM alapján a munkavállalóknak járó "Induló összeg" fedezetére képzett céltartalék	0	0	4 093 619	4 093 619
2013-ban hatályba lépett IÉM alapján a 2013. évi megszolgált összegek fedezetére képzett céltartalék	0	0	295 001	295 001
Összesen - Aktuáriusi Céltartalék	4 649 366	-4 640 110	4 531 212	4 540 468

A Beszámoló **1.3.4.** pontja alatt bemutatott módszer alapján a Társaság céltartalékot képez a *hosszú távú munkavállalói juttatásokkal kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására*. A fenti táblázatban bemutatjuk a céltartalék 2013. évben történt változását.

2013-ban a korábbi munkavállalói juttatási- és életpálya-rendszer jelentősen átalakult. A légiforgalmi irányítók esetében a Társaság az átalakított Kollektív Szerződés és Irányítói Életpálya Megállapodás alapján azt tűzte ki célul, hogy az irányítók 60 éves korban nyugdíjba tudjanak vonulni. A régi megállapodások felmondását követően tehát 2013. december 31-én hatályba lépett az új Kollektív Szerződés (KSZ) és új Irányítói Életpálya Megállapodás (IÉM). Ezen megállapodások alapján az új hosszútávú munkavállalói juttatások (HungaroControl Életpálya program) jellemzői a következők:

a) Az IÉM III.3-as pontja alapján a 2013-ban legalább 60 éves irányítókra még a korábbi megállapodások az irányadóak. Ezért a „régiben”, régi megállapodások alapján megképzett céltartalékot ezen személyek kivételével minden más munkavállaló juttatásaira feloldotta a Társaság. További változásokat jelentettek a következő tényezők:

- A nyitó céltartalékok képzésében feltárt hibák miatt a Társaság a 2012. december 31. céltartalék-állományát a következők szerint módosította:
 - A 2012-re vonatkozó önellenőrzés keretében a Társaság feltárta, hogy az igazgatókra tévesen került céltartalék megképzésre, mivel a Társaság igazgatói nem tartoznak a KSZ hatálya alá. Az ehhez kapcsolódó céltartalék feloldás: 76.575 ezer forint.
 - A 2012-re vonatkozó önellenőrzés keretében az is megállapításra került, hogy a korábbi évek céltartalékának megállapításánál a jogviszony kezdő időpontja nem szerepelt a számításokban helyesen. Ugyanis a régi KSZ lehetőséget adott egyes iparági szereplőknél eltöltött munkaidő beszámítására is. Ezért a jogviszony kezdetének pontosításából származó 2012. évi helyesbítés összegeként 135.298 ezer forint került addicionálisan megképzésre.
- 2012. évi aktuáriusi céltartalék képzésekben használt feltételezésekhez képest a céltartalék-képzési modell 2013. év során némileg megváltozott. A feltételezés változások (kilépések, bérnövekedés, infláció) és modellváltozások (régiben szerinti nyugdíjba vonulásra, most az öregségi nyugdíjkorhatár szerinti nyugdíjazást tételezi fel, továbbá céltartalék képzés történik a felmondási bérre)

hatása a régi megállapodások alapján 2013. évben megképzett céltartalékra: összesen 57.873 ezer forint céltartalék-képzést jelentett.

- Végül, a régi rendszerben maradó irányítók esetében megtörtént a 2013-ban megszolgált összegek fedezetére is a céltartalék-képzés.
- Így a régi megállapodások alapján képzett céltartalékok állománya 2013-ban a következőképpen alakult:

Céltartalék - régi megállapodások alapján	adatok eFt-ban
Nyitó Céltartalék 2012. december 31-én	4 649 366
Önellenőrzés 2012: Igazgatók miatti feloldás	-76 575
Önellenőrzés 2012: Jogviszony kezdőidőpont pontosítása	135 298
Korrigált 2012.12.31	4 708 089
2013-as Feloldás: kifizetés és kilépők miatt	-526 157
Régi rendszer megszűnése miatti céltartalék feloldás	-4 093 619
Régi rendszerben maradó irányítók céltartaléka 2013-as képzés előtt	88 313
2013-ban megszolgált juttatások fedezetére képzett céltartalék	5 662
Feltételezés változások hatása	57 873
Régi rendszerben maradó irányítók céltartaléka 2013. december 31-én	151 848

b) Az új megállapodások szerint a 2012. december 31-én meglévő céltartalék alapján számított „Induló Összeg”-re jogosultak a Társaság 2013. december 31-én állományban lévő munkavállalói. Mivel ezen juttatási elem bruttó összegben van meghatározva, a munkavállalók által később kiválasztandó instrumentumok függvényében adózása, a munkavállalóknak kifizetendő nettó összeg, és a kifizetés időpontja is bizonytalan, így a Társaság céltartalékot képez ezen biztos jövőbeni kötelezettségeinek fedezetére.

c) Az irányítói munkakörben dolgozó munkavállalók esetében éves egyösszegű munkáltatói hozzájárulás kerül kifizetésre, melynek mértéke 2013. évre vonatkozóan az éves személyi alapbér 9,3%-a. Tekintettel arra, hogy a munkavállalók által később kiválasztandó instrumentumok függvényében adózása, a munkavállalóknak kifizetendő nettó összeg, és a kifizetés időpontja is bizonytalan, így a Társaság céltartalékot képez ezen biztos jövőbeni kötelezettségeinek fedezetére.

Egyéb Céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
TAR2 radar meghibásodás miatt képzett céltartalék	75 099	-65 299	0	9 800
2012 évi vezetői prémiumokra képzett céltartalék	115 671	-115 671	0	0
2011. és 2012. évi vagyonkezelési díj	274 223	-274 223	0	0
Forgó utcai beruházás térítésmentes átadása	34 013	-34 013	0	0
Magyar Honvédség kutatás-mentési költségeinek megtérítése (2013 II.-IV. név)	0	0	302 355	302 355
2013 évi vezetői prémiumokra képzett céltartalék	0	0	81 635	81 635
Egyéb jogcímen képzett céltartalék	0	0	113 415	113 415
Egyéb céltartalékok	499 006	-489 206	497 405	507 205

Egyéb céltartalékokat képeztünk a jövőbeni kötelezettségek fedezetére a következők szerint:

- 2010. december 31-én a TAR 2 Radar hatósági engedélyének 2010. decemberi felfüggesztése miatti támogatás visszafizetéséből eredő kockázatra, valamint a várható javítási költségek fedezetére képeztünk céltartalékokat. A TAR 2 közelkörzeti radar üzemeltetési engedélyét a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala 2012. március 24-ei dátummal újra megadta. Ezt követően a támogatás fenntartási időszaka 2013-ban eredményesen lezárásra került. Így a támogatás visszafizetésének kockázatára, illetve a felmerült költségek fedezetére képzett céltartalék feloldásra került. A fennmaradó céltartalék a még várhatóan felmerülő javítási költségek fedezetét képezi.
- 2012. évi vezetői prémiumokra 115.671 ezer forint céltartalékokat képeztünk. Ezt a Társaság a kifizetések megtörténte után feloldotta. A 2013. évre jóváhagyott vezetői prémiumokra pedig 81.635 ezer forint értékben képzett céltartalékokat.
- A Magyar Honvédség kutatás-mentési költségeinek megtérítésére, mint biztos jövőbeni kötelezettségre 302.355 ezer forint értékben történt céltartalék képzés.
- A Társaság által egyéb jogcímen 2013. évben képzett céltartalék összege 113.415 ezer forint. Ez az összeg magában foglalja többek között a 2013. évben felmerült közigazgatási költségek fedezetére megképzett 46 millió forint értékű céltartalékokat, továbbá a 2009-2011. adóévek átfogó vizsgálatáról a könyvvizsgálatot megelőzően kézhez kapott jegyzőkönyvben szereplő adóhiány és adóbírság 53 millió forintos összegére képzett céltartalékokat.

Jogi perekre képzett céltartalék

A folyamatban lévő jogi perekre képzett céltartalékok összegéből a 2013. év során lezárult perek kapcsán korábban megképzett céltartalékok feloldásra kerültek összesen 50.366 ezer forint értékben, míg a 2013. év során indult új jogi perekben várhatóan felmerülő veszteségekre, mint függő kötelezettségekre 68.990 ezer forint értékben képeztünk új céltartalékokat. Így a jogi perekre képzett céltartalék záróállománya 2013. december 31-én 285.335 ezer forint volt.

2.1.10 Kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Kincstári vagyon részét képező eszközök vagyonkezelése miatt fennálló kötelezettség	4 558 395	4 423 989	-3%
Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	3 863	3 937	2%
Hosszú lejáratú kötelezettségek	4 562 258	4 427 926	-3%

A Társaság 2007. szeptember 5-én vagyonkezelési szerződést kötött a Kincstári Vagyonigazgatósággal a tevékenység ellátása érdekében szükséges ingatlanok, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok vagyonkezelésére. Az induláskor átadott eszközök és befejezetlen beruházások összes bruttó értéke 4.558.395 ezer forint, mely összeget a Társaság a vagyonkezelt eszközök állományba vételével szemben a hosszú lejáratú kötelezettségek között jelenített meg. 2013. június 28. hatállyal az Állami Vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosulása az alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó vagyonkezelőket a visszapótlási kötelezettség teljesítése alól a törvény erejénél fogva mentesítette. Ennek eredményeképpen a Társaságnál a 2013. június 28-tól elszámolt értékcsökkenés összegével párhuzamosan keletkező új visszapótlási kötelezettség 134.406 ezer forintos értéke elengedett kötelezettségnek minősül, azzal a Társaság a hosszú lejáratú kötelezettségét csökkentette. Így az MNV Zrt. felé fennálló hosszú lejáratú kötelezettség értéke 2013. december 31-én 4.423.989 ezer forint.

A kapcsolt vállalkozással szembeni tartós kötelezettségek között az EPC Kft-től kapott 3 havi bérleti díjnak megfelelő óvadék került kimutatásra.

Rövid lejáratú kötelezettségek

Rövidlejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Vevőktől kapott előlegek	38	0	-100%
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	1 287 884	2 092 980	63%
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	1 500 000	1 000 114	-33%
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	3 055 634	2 074 550	-32%
Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	135 815	7 586	-94%
Rövidlejáratú kötelezettségek	5 979 371	5 175 230	-13%

A rövid lejáratú kötelezettségek 2013. december 31-én fennálló összege 13%-os csökkenést mutat 2012. év végéhez képest. A főbb mérlegsorok a következők:

Szállítók

Az év végén nyitva álló szállítói állomány 63%-kal nőtt. A növekedés oka, hogy míg 2012-ben a beruházási szállítói számlák nagy része év végéig kifizetésre került, mindössze 374.366 ezer forint értékű nyitott beruházási szállítói kötelezettség volt, addig 2013. december 31-én jelentős, 1.249.541 ezer forint értékű beruházási szállító állomány volt még nyitva. Ezek közé tartozik többek között a MATIAS irányítási rendszer folyamatban lévő fejlesztéséből származó 654.784 ezer forint értékű kötelezettség, amely a külföldi szállítók soron jelenik meg, valamint 230.576 ezer forint értékű IT beruházásból származó kötelezettség a belföldi szállítók között.

Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31.	Záró 2013.12.31	Változás %
Belföldi szállítók	862 298	1 026 715	19%
Külföldi szállítók	425 586	1 066 265	151%
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	1 287 884	2 092 980	63%

Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

Az alapítóval szemben kimutatott kötelezettségeink a „Kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségek” között lett bemutatva, mint a tulajdonossal szemben fennálló kötelezettségeink értéke. Ez a sor 2012. december 31-én a 2012. üzleti évre jóváhagyott osztalék 1,5 milliárd forintos értékét, míg 2013. december 31-én a 2013. üzleti évre jóváhagyott osztalék 1 milliárd forintos értékét mutatja.

Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi kifizetés	2013. évi növekedés	Záró 2013.12.31
Alapítóval szembeni kötelezettség - Üzleti évre jóváhagyott osztalék	1 500 000	-1 500 000	1 000 000	1 000 000
EPC Kft-vel szemben fennálló kötelezettség	0	0	114	114
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	1 500 000	-1 500 000	1 000 114	1 000 114

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek értéke 2012. december 31-hez képest 32%-kal, majdnem 1 milliárd forinttal csökkent. Ezen változás fő oka az előfinanszírozásként folyósított, de még határozattal le nem zárt támogatások előlegeinek itt megjelenített értékében keresendő: 2012. december 31-én még nyitva állt a TEN-T ERP támogatási előleg elszámolása, 2013-ban azonban a támogatásról döntő határozat megszületett, így az előleg 868 millió forintos összege megtélt támogatási bevételként elszámolásra került. 2013. december 31-én nyitva álló támogatási előleg még a TENT-FAB CE II nevű támogatás 74 millió forint értéken.

Fentiekén kívül az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek értéke tartalmazza még a decemberre számfejtett béreket, a hozzájuk kapcsolódó adókból és járulékokból származó kötelezettségeket, melyek 2012. december 31-i értéke összesen 1.918.164 ezer forint, 2013. december 31-i értéke pedig összesen 1.883.419 ezer forint, továbbá az egyéb adónemeken év végén fennálló kötelezettségeket, melyek a következőképpen alakultak:

Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Folyósított támogatás előlegek	941 934	74 721	-92%
Jövedelem elszámolás munkavállalókkal szemben	614 114	497 191	-19%
Magánnyugdíjpénztárakkal és nyugdíjpénztárakkal szembeni kötelezettség	671 726	648 645	-3%
Társadalombiztosítási kötelezettségek	193 473	353 108	83%
Személyi jövedelemadó	392 622	319 341	-19%
Egészségügyi hozzájárulás	8 401	28 066	234%
Rehabilitációs hozzájárulás	8 271	8 247	0%
Szakképzési hozzájárulás	29 557	28 821	-2%
Különféle hatóságokkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek	108 440	101 483	-6%
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek munkavállalókkal és tagokkal szemben	9 721	6 445	-34%
Különféle egyéb kötelezettségek	69 370	5 382	-92%
Szakszervezetekkel, érdekképviselőkkel kapcsolatos elszámolás	1 917	1 926	0%
Cégautó adó	1 819	1 174	-35%
Innovációs járulék	4 269	0	-100%
Összesen:	3 055 634	2 074 550	-32%

Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete

A rövid lejáratú kötelezettségek között kimutatott „Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete” a 2013. december 31-én nyitva álló cashflow fedezeti ügyleteink mérlegfordulónapi valós értéke, mely a saját tőkén belül megjelenő „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el az Szt. 59/E. § értelmében. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek, részletes bemutatása a **3.1.1.** pontban található.

2.1.11 Passzív időbeli elhatárolások

Passzív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	Záró 2013.12.31	Változás %
Bevételek passzív időbeli elhatárolása	2 710 783	1 246 016	-54%
Elszámolási egyenlegek	2 710 739	1 245 561	-54%
Bevételek egyéb passzív időbeli elhatárolása	44	455	934%
Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	532 877	597 087	12%
Mérlegfordulónap előtti időszakot terhelő költségek, ráfordítások	532 877	597 087	12%
Halasztott bevételek	945 077	2 345 818	148%
Fejlesztési célra kapott támogatások elhatárolása	944 761	2 345 585	148%
Egyéb halasztott bevételek	316	233	-26%
Passzív időbeli elhatárolások	4 188 737	4 188 921	0%

Elszámolási egyenlegek

A bevételek passzív időbeli elhatárolásai között a 2012. december 31-én elhatároláson lévő Eurocontrol költségalap-elszámolási egyenlegek 2013. évben feloldásra kerültek. 2013. december 31-i egyenleg a 2013. évben a Terminálirányítás és Útvonalirányítás üzletágban keletkezett felülfinanszírozási egyenleget tartalmazza. Ezen tételek az alábbi táblázatban láthatóak:

Elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
2011. évi TNC elszámolási egyenleg	1 205 206	-1 205 206	0	0
2011. évi Útvonal elszámolási egyenleg	1 505 533	-1 505 533	0	0
2013. évi TNC elszámolási egyenleg	0	0	508 132	508 132
2013. évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	0	737 429	737 429
Elszámolási egyenlegek	2 710 739	-2 710 739	1 245 561	1 245 561

A 2013. évi elszámolási egyenlegek – jellegüktől függően jelennek meg az aktív, illetve a passzív időbeli elhatárolások között. Az Útvonal-irányítási üzletágban érvényben levő teljesítmény rendszerből kifolyólag egyes jogcímenek alulfinanszírozási egyenlegek, más jogcímenek felülfinanszírozási egyenlegek keletkeznek. Ezek feloldása (érvényesítése az irányítási díjakban) nem ugyanabban az időben történik, ezért a különböző jogcímenek keletkező elszámolási egyenlegeket jellegük szerint külön könyveljük.

A 2013. évi finanszírozási egyenlegek összefoglaló bemutatása - a 2013. évi költségalap elszámolások alapján - a „2.2.1 Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre” pont alatt található.

Költségek és ráfordítások passzív időbeli elhatárolása

Költségek, ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
Anyagjellegű ráfordítások	84 228	-79 115	584 139	589 252
Személyi jellegű ráfordítások	729	-21	7 054	7 762
Egyéb ráfordítások	447 920	-447 865	18	73
Költségek, ráfordítások elhatárolása	532 877	-527 001	591 211	597 087

Az anyagjellegű ráfordítások passzív időbeli elhatárolásának értéke 2013. december 31-én 505 millió forinttal növekedett 2012. december 31-hez képest. Ennek oka, hogy lényeges 2013. üzleti évet érintő költségek számlázása nem történt meg, ezért azok a 2013. évi eredmény terhére a passzív időbeli elhatárolásokkal szemben kerültek elszámolásra. Például a vagyonekezelési díj 2013-ra fennmaradó 331 millió forintos értéke, szakértői és tanácsadói díjak 165 millió forint értékben, illetve a meteorológiai szolgáltatások decemberi 32 millió forintos értéke.

Az egyéb ráfordítások között 2012. december 31-én megjelenő 447 millió forintos érték a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal 2012 során megkötött támogatási szerződés alapján fennálló kötelezettség, mely 2013. során pénzügyileg elszámolásra, így az elhatárolások közül feloldásra került.

Halasztott bevételek – Fejlesztési célra kapott támogatások elhatárolása

A fejlesztési célra kapott támogatások passzív időbeli elhatárolása a Kohéziós Alapból beruházásokra kapott támogatások, valamint a 2013-ban megítélt TENT EERP támogatások elszámolását tartalmazza. A 2013. évi feloldás a támogatás értékcsökkenési leírással arányos bevételként történő elszámolása.

Fejlesztési célra kapott támogatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2012.12.31	2013. évi feloldás	2013. évi képzés	Záró 2013.12.31
Fejlesztési célra kapott támogatások	944 761	-183 050	1 583 874	2 345 585
Fejlesztési célra kapott támogatások	944 761	-183 050	1 583 874	2 345 585

2.2 EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK

2.2.1 Értékesítés nettó árbevétele

Értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Útvonal irányítás	24 607 932	25 934 673	5%
Közelkörzeti irányítás	4 581 605	4 418 339	-4%
Egyéb értékesítés	120 942	106 367	-12%
Vidéki repülőterek - repüléstájékoztató szolgáltatás	0	0	-
Menetrendi adatok értékesítése	6 000	6 000	0%
Légiforgalmi tájékoztató kiadványok értékesítése	3 279	3 864	18%
CRDS - szimulációs szolgáltatás	137 994	0	-100%
Értékesítés nettó árbevétele	29 457 752	30 469 243	3%

A Társaság főtevékenysége a légiforgalmi irányítás, melyen belül a két fő üzletága:

- Magyarország felett átrepülő forgalom irányítása: Útvonalirányítás (En Route)
- Budapest/Liszt Ferenc Repülőtér Közelkörzeti és Terminálirányítása (TNC)

A Társaság árbevételeinek több mint 99,5 %-a a légiforgalmi díjból származik. A légiforgalmi díjbevételek egyrészt meghatározza a légiforgalom alakulása, és ehhez kapcsolódóan a szolgáltatási egységek alakulása, másrészt az elszámolási rendszer keretein belül kalkulált „finanszírozási egyenleg”.

Légiforgalom alakulása

Magyarország 2013. évi összforgalmában 2,42%-os növekedés figyelhető meg 2012. évhez képest. A 2013. évben regisztrált 606.515 összes (átrepülő és terminál) mozgás egymással ellentétes változások eredménye. Az átrepülő forgalom egy csökkenő évkezdet után, 2013 márciusától eltérő havi mértékekkel, de minden hónapban emelkedett, és éves szinten 3,58% növekedést ért el. Az év során különböző hatások alakították az átrepülő forgalmat: a márciustól megfigyelhető bővülő forgalom a szír háborús helyzet miatt Magyarország légtere felé áramló forgalomnak, a jelentősen megemelkedett Nyugat-Európa és Közel-Kelet közötti forgalomnak (megnövekedett kapacitású légi járművek), valamint a decembertől megfigyelhető kiugró növekedés a lengyel légtérkorlátozásból adódó, délebbre tolódó légtérforgalomnak volt köszönhető.

A budapesti Liszt Ferenc repülőtér forgalma 2013. február és március hónapoktól eltekintve, eltérő mértékekkel, de minden hónapban mérséklődött, és éves szinten 4,31% csökkenést mutatott. A februári és márciusi növekedés oka a rendkívül alacsony bázisidőszak: 2012. évi azonos időszakában a MALÉV tevékenységének megszűnése és az azt követő elhúzóidő forgalmi rendeződés alacsony forgalmat eredményezett. Az év hátralévő részében tapasztalt visszaeséshez jelentősen hozzájárult a Ryanair áprilistól bevezetett járatcsökkentése is.

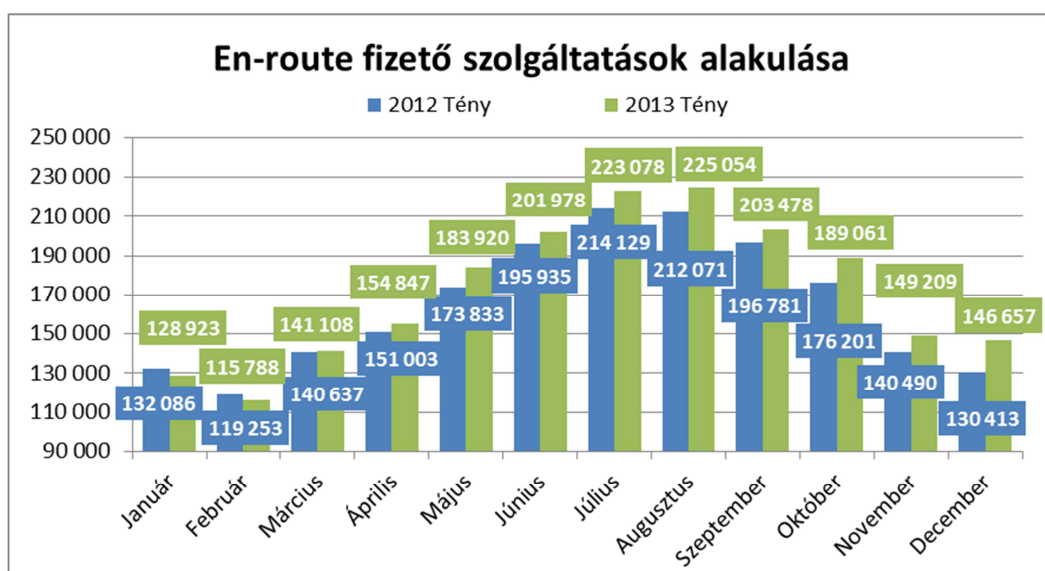
Szolgáltatási egységek alakulása

A HungaroControl Zrt. bevételeit (útvonaldíj, közeli körzeti díj) csak közvetetten alakítja a mozgásszám. A bevételeket közvetlenül alakító mutatószám, az úgynevezett szolgáltatási egység (service unit – SU), amely már számításba veszi a légi jármű súlyát és a magyar légtérben repült távolságot.

1. Átrepülő Forgalom (En route)- szolgáltatási egységek

Az Eurocontrol Központi Útvonal Díjrendszer Iroda mutatói szerint 2013-ban 2.101.186 darab szolgáltatási egység számot realizált a társaság, amely az előző évi 2.023.649 darab szolgáltatási egység számot 3,83%-kal haladja meg. Az összes szolgáltatási egység számából 35.773 darab tartozott a díjfizetés alól felmentett szolgáltatási egységek kategóriájába.

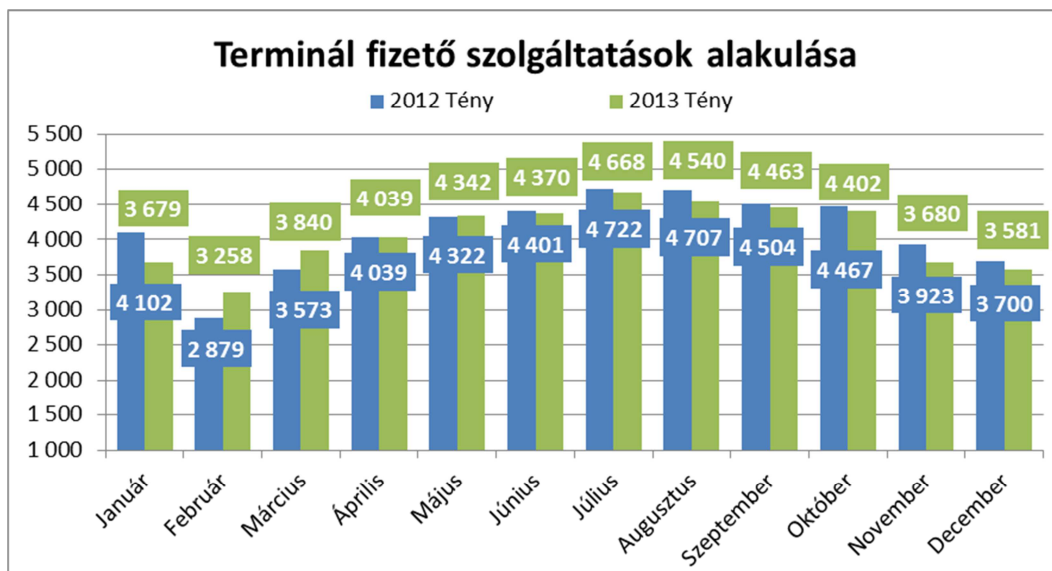
Az alábbi ábra a fizető szolgáltatási egységek alakulását mutatja az en-route üzletágban:

2. Terminál Forgalom – szolgáltatási egységek

Terminálirányítási üzletág esetében 2013-ban 49.128 darab szolgáltatási egység számot realizált a társaság, amely az előző évi 49.524 darab szolgáltatási egység számától 0,80%-kal marad el. Az összes szolgáltatási egység számából 253 darab tartozott a díjfizetés alól felmentett szolgáltatási egységek kategóriájába.

Az alábbi ábra a fizető szolgáltatási egységek alakulását mutatja a terminál üzletágban:

Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre

A Társaság forintban számított árbevétele 2012-höz viszonyítva 2013-ban 1%-os növekedést mutat.

Az 1.2. pontban bemutatott elszámolási rendszerekben (Terminál üzletág: „teljes költségmegtérítési rendszer”, Átrepülő/En route Üzletág: „teljesítmény rendszer”) a Társaság tárgyévi költségei/teljesítménye alapján finanszírozási egyenleg keletkezik, melyet felülfinanszírozás esetén a légtérfelhasználók számára vissza kell adni, alulfinanszírozás esetén pedig azt főszabály szerint a n+2. év egységdíjaiban érvényesít a Társaság.

2012 folyamán mind az Útvonal, mind a Terminálirányítási-üzletág alulfinanszírozott volt, s így a 2012. évi elszámolási egyenlegek a ténylegesen kiszámlázott árbevétellel szemben az aktív elhatárolások közé kerültek. A terminálirányítás üzletág 2013-ban felülfinanszírozási egyenleget mutatott. Az Útvonal-irányítási üzletágban egyes jogcímeken alulfinanszírozási egyenleg, más jogcímeken felülfinanszírozási egyenleg keletkezett. Az alulfinanszírozásból származó egyenleg az aktív elhatárolásokkal szemben (2.1.7. pont szerint), a felülfinanszírozásból származó egyenleg a passzív időbeli elhatárolásokkal szemben (2.1.11. pont szerint) kerül kimutatásra az árbevételben. Összességében a 2012. évi 228.639 ezer forintos árbevétel növelő hatással szemben a 2013. évben az elszámolási egyenlegek képzése és feloldása hatására 589.216 ezer forintnyi árbevétel csökkentő hatás jelentkezett.

A 2013. évi költségalap elszámolások tekintetében a finanszírozási egyenlegek a következőképpen alakultak:

2013. évi Elszámolási egyenlegek

adatok eFT-ban

Megnevezés		Finanszírozási egyenleg jellege
2013. évi inflációs hatás	-181 344	alulfinanszírozás - árbevétel növelő - aktív
2013. évi forgalmi hatás	-154 683	alulfinanszírozás - árbevétel növelő - aktív
A korábbi évek egyenlegének érvényesítése 2013. évi tény forgalom eredményeképp	22 519	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
2013. évi Vagyonkezelési díj miatti korrekció	714 910	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
ÚTVONAL - Elszámolás összevont egyenlege	401 402	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő
2013. évi Terminálirányítás bevételi többlete	508 132	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő - passzív
TERMINÁL irányítás - Elszámolás összevont egyenlege	508 132	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő
2013. évi összesített elszámolási pozíció	909 534	felülfinanszírozás - árbevétel csökkentő

A Társaság Számviteli Politikája az **1.3.5** pontban bemutatottak szerint az elszámolási egyenleg kezelése tekintetében 2013 során megváltozott. A változás szerint - a 391/2013 EU rendelet 2013. május 29-én hatályba lépett rendelkezéseinek megfelelően - költségkockázatot nem viselő (nem kontrollálható) költségekből adódó elszámolási egyenlegek mind pozitív, mind pedig negatív eltérés esetén, a bizottsági jóváhagyást követően kerülhetnek kimutatásra a Társaság könyveiben, mint az értékesítés nettó árbevételét módosító tételek. Tekintettel arra, hogy a 2012. évi éves beszámoló összeállításakor ilyen jogszabályi feltétel még nem létezett, az eredménykimutatás összehasonlító időszakában, 2012-ben a költségkockázatot nem viselő (nem kontrollálható) költségekből adódó elszámolási egyenlegek jogcímén elszámolt árbevétel módosító tétel: 167.165 ezer forint felülfinanszírozási egyenleg, azaz árbevétel csökkentő tétel került beállításra. 2013. üzleti évre azonos jogcímen kalkulált, de az Európai Bizottság által mérlegkészítésig jóvá nem hagyott, így a 2013. év eredményében meg nem jelenő összeg: 174.501 ezer forint alulfinanszírozási egyenleg, azaz eredmény-növelő tétel lett volna. Ez a tétel a fentiekből következően a Bizottság jóváhagyását követően, várhatóan a 2014. évi beszámoló készítése során vehető figyelembe.

Értékesítés nettó árbevételének megbontásai

Fő üzletágaink (Útvonalirányítás és Terminálirányítás) árbevételét a légtérfelhasználók országa szerinti földrajzi megbontásban a **4.4. „Légiforgalmi irányítási Szolgáltatás Árbevétele Földrajzi megbontásban”** című mellékletben mutatjuk be.

A Társaság árbevételét Belföld és Export szerinti megbontásban a következő táblázatok tartalmazzák:

Belföldi értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Belföldi értékesítés Útvonaldíj és Közelkörzeti díjak árbevétele	1 838 077	1 901 948	3%
Légiforgalmi szolgáltatás Közelkörzeti irányítás	942 720	874 183	-7%
Légiforgalmi szolgáltatás Útvonalirányítás	895 357	1 027 765	15%
Belföldi szolgáltatás értékesítése	53 270	53 848	1%
Légiforgalmi irányítással kapcsolatos minden egyéb szolgáltatás	22 323	11 255	-50%
Helyiségek bérbeadása (bérleti díj)	21 577	26 927	25%
Légiközlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás	2 305	3 021	31%
Egyéb belföldi szolgáltatás	7 065	12 645	79%
Egyéb belföldi értékesítés	17 286	16 119	-7%
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 908 633	1 971 915	3%

A Mellékletekben csatolt **4.4.** táblázatban látszik, hogy a teljes légiforgalmi irányításból származó árbevételnek Útvonalirányítási üzletágban 3,96 %-a származik belföldi vevőinktől, míg a Terminálirányítási üzletág bevételeinek 19,79 %-a belföldi.

Export értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Útvonal díj	23 712 575	24 906 908	5%
Közelkörzeti díj	3 638 885	3 544 156	-3%
Egyéb export tevékenység	48 898	46 264	-5%
Közvetített szolgáltatás	10 767	0	-100%
CRDS Tevékenység	137 994	0	-100%
Export értékesítés nettó árbevétele	27 549 119	28 497 328	3%

Útvonalirányítási üzletágban a bevételek 96,04 %-a külföldi légtérfelhasználóktól származik, míg a Terminálirányítási üzletág bevételeinek 80,21 %-a külföldi.

2.2.2 Egyéb bevételek

Egyéb bevételek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Várható kötelezettségekre képzett céltartalék felhasználása	1 595 550	5 179 682	225%
Felmentett repülések költségtérítése	460 219	446 485	-3%
TENT EERP támogatás	0	201 539	
Kohéziós Alapból kapott támogatás	305 279	180 543	-41%
TEN-T - FAB Költségek ellentételezésére kapott támogatás	0	110 322	-
Dolgozótól járó inflációs pótlék követelés	0	88 542	
Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök bevételei	1 814	21 501	1085%
Követelések visszaírt értékvesztése	76 840	19 745	-74%
Kapott bírság, kötbér, késedelmi kamat, kártérítések	21 192	17 273	-18%
Egyéb bevétel	6 711	8 071	20%
Költségek, ráfordítások ellentételezésére kapott bevételek	7 662	5 716	-25%
Biztosító által visszaigazolt kártérítés összege	4 439	2 430	-45%
Egyéb elszámolt tételek	1 019	1 688	66%
Egyéb bevételek	2 480 725	6 283 537	153%

Az egyéb bevételek között 2012. évhez képest változást jelentett, hogy a 2013. évi céltartalék feloldás (2.1.9. alatt bemutatva) 3.584.132 ezer forinttal meghaladta a 2012. évi céltartalék feloldást. A 2.1.9. pontban található Céltartalékok részben bemutatottak szerint a következő jogcímenen történt 2013. évben a céltartalékok feloldása:

- Hosszú távú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalékok feloldása 2012-ben 373.423 ezer forint volt, míg 2013-ban 4.640.110 ezer forint volt. (A megszűnő megállapodások régi jogcímei alapján képzett céltartalékok feloldásra kerültek, az új megállapodások alapján képzett céltartalék pedig az egyéb ráfordításokkal szemben került elszámolásra.)
- Egyéb céltartalékok tekintetében a 2012. évi céltartalék feloldás összege: 1.222.127 ezer forint volt, míg a 2013. évi feloldás 539.572 ezer forint volt.

Egyéb bevételek között kerülnek elszámolásra a 2.1.7 pontban az Aktív időbeli elhatárolások alatt bemutatott „Felmentett repülések” költségeinek a Magyar Állammal szemben elszámolt összegei, melyek: 2012-ben pedig 460.219 ezer forint értékben, 2013-ban pedig 446.485 ezer forint értékben merültek fel.

A Kohéziós Alapból illetve a TEN-T ERP projektre kapott támogatások a korábbi években beruházásokra kapott támogatások voltak, melyeknek a támogatott eszközök értékcsökkenési leírásával arányos feloldása az egyéb bevételek között történik.

2.2.3 Anyagjellegű ráfordítások

Az anyagjellegű ráfordítások főbb kategóriáit az alábbi táblázatokban mutatjuk be részletesen:

Anyagjellegű ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Anyagköltség	281 774	391 769	39%
Igénybe vett szolgáltatások értéke	5 670 077	4 964 505	-12%
Egyéb szolgáltatások értéke	2 220 705	2 297 891	3%
Eladott áruk beszerzési értéke	16	0	-100%
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	25 950	24 222	-7%
Anyagjellegű ráfordítások	8 198 522	7 678 387	-6%

Az anyagjellegű ráfordítások főbb kategóriáit az alábbi táblázatokban mutatjuk be részletesen:

Anyagköltség

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Villamosenergia díja	269 073	273 110	2%
Egyéb anyagok	35 771	19 877	-44%
Üzemanyag költség	32 457	29 708	-8%
Számítástechnikai anyagok	29 433	25 335	-14%
Gázfogyasztás anyagköltsége	13 678	32 530	138%
Fűtőanyagok költsége (szén, gázolaj, pb gáz...)	11 488	13 208	15%
Légiforgalmi irányítási gép-berendezés karbantartási anyagköltség	11 068	10 590	-4%
Nyomtatvány irodaszer	23 157	9 884	-57%
Munkaruha, formaruha, védőruha	1 582	4 040	155%
Elektronikus adathordozón vásárolt dokumentumok, szakkönyv folyóirat	-33 130	2 594	-108%
Gyógyszer, vegyszer	1 344	1 746	30%
Tisztítószer	1 705	1 279	-25%
Épület karbantartási anyagköltség	234	787	236%
Egyéb gép-berendezés karbantartási anyagköltség	2 426	305	-87%
Berendezés, felszerelés, szerszámfelhasználás	71	0	-100%
Vízdíjak	6 665	-900	-114%
Távfűtés díjak átsorolása az igénybe vett szolgáltatások közé	-125 248	-32 324	-74%
Anyagköltség	281 774	391 769	39%

A Társaság anyagköltségei összességében 39%-kal növekedtek, melynek oka az energia és gáz-díjak növekedése, illetve a 2012-ben csökkentő tételként megjelenő átsorolási egyenleg. A korábbi évek szakkönyv és folyóirat költségei, valamint a távfűtési díjai önellenőrzés keretében kerültek átsorolásra az igénybe vett szolgáltatások közé.

Igénybe vett szolgáltatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Ingtatlanok vagyonkezelési díjai	2 329 617	1 717 777	-26%
Belföldi képzés, továbbképzés költségei	506 933	500 136	-1%
Szakértői, pályázati díj, üzletviteli tanácsadás	397 634	433 019	9%
Meteorológiai szolgáltatás költségei (OMSZ)	374 587	387 814	4%
Munka- Tűz és Vagyonvédelmi, valamint őrző-védő szolgáltatás	289 222	352 687	22%
Javítás, karbantartás	421 504	305 728	-27%
Szoftver éves rendszeres és alkalmi frissítés, karbantartás	252 360	247 729	-2%
Külföldi utazás kiküldetés	185 597	221 892	20%
Ingtatlanok, bérleti díjai, kölcsönzési díjai	170 178	155 242	-9%
On-line szolgáltatás, adatátvitel	145 024	131 551	-9%
Szennyvíz-, hulladékkezelés, szennyeződésmegsejtés, rovarirtás	56 567	81 256	44%
Tárgyi eszközök bérleti díjai, kölcsönzési díjai	25 490	80 831	217%
Hirdetés, reklám, propaganda, marketing költségek	53 017	63 392	20%
Nem tárgyi eszközt érintő kölcsönzési díjak	39 055	48 595	24%
Különféle ki nem emelt egyéb igénybe vett nem anyagjellegű szolgáltatás	18 921	47 149	149%
Egyéb igénybe vett szolgáltatások	22 462	43 041	92%
Távfűtés díja	159 423	37 010	-77%
Külföldi szakmai és nyelvi képzés, továbbképzés költségei	26 872	25 233	-6%
Vezetékes telefonköltség	20 782	18 379	-12%
Ügyvéd, közjegyző, jogi szolgáltatás díja, perköltség	12 810	16 894	32%
Mobiltelefon költség	14 342	16 134	12%
Ügyviteli szolgáltatás, tanácsadás díjai, gazdasági jutalékok	79 776	8 015	-90%
Könyvvizsgálat díja	6 106	7 568	24%
Hírlap-, folyóirat-, elektronikus adathordozón vásárolt dokumentum előfizetés	46 964	6 442	-86%
Teherszállítás-rakodás, fuvarozás, raktározás költségei	3 416	3 874	13%
Parkolási díjak	3 837	3 498	-9%
Postaköltség, futárszolgáltatás,	4 924	3 023	-39%
Belföldi utazás kiküldetés	721	596	-17%
ISO audit, tanácsadás,	1 936	0	-100%
Igénybe vett szolgáltatások	5 670 077	4 964 505	-12%

Az igénybe vett szolgáltatások értéke összességében 12%-kal csökkent, amely azonban több tényezőtől áll össze. Az MNV Zrt-nek fizetendő vagyonkezelési díj a légtérhasználókkal megkötött megállapodás alapján maximálva lett, így a 2013-as elszámolható költség 26%-kal, 611.840 ezer forinttal alacsonyabb, mint a 2012-es elszámolható díj volt.

A „Képzési költségek” 2012. évben 506.933 ezer forint, 2013-ban 500.136 ezer forint, mely túlnyomó részben a légitforgalmi irányítók képzésének díja. A képzést a 2011-ben alapított Entry Point Central Korlátolt Felelősségű Társaság svéd-magyar vegyesvállalat (bemutatva a 2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök között) biztosítja.

Szakértő, pályázati, üzletviteli tanácsadás jogcímen keletkező költségek 2013-ra jelentkező 9%-os növekedésének alapvetően a két év közötti eltérő besorolás az oka: míg 2012-ben a közbeszerzési tanácsadóhoz kapcsolható költségeket az ügyviteli szolgáltatások között

mutatta ki a Társaság, addig a 2013-ban bevezetett új integrált vállalatirányítási rendszerben ezek a költségek már a szakértői díjak között jelentek meg 51 millió forint növekedést okozva. Ugyanezen tétel magyarázza az ügyviteli szolgáltatások itt megjelenő értékének csökkenését.

Szintén a Szakértő, pályázati, üzletviteli tanácsadás költségeinek növekedését indokolják, hogy itt jelennek meg a FAB CE projekt támogatását segítő szakértői díjak, melyek 2012-ben még csak 4 hónapnyi súllyal jelentek meg, míg 2013-ban teljes évre jelentkezett ez a költség. Csökkentőleg hatott ugyanakkor, hogy a 2012. évi összeg tartalmazza az üzletviteli folyamatok modernizálását célzó BPR projekt szakértői támogatásának költségeit is, melyek azonban már nem jelentkeztek 2013-ban.

A „FAB CE” (Functional Airspace Block – Central Europe, azaz Közép-Európai Funkcionális Légtér Blokk) létrehozására a tagországok közötti megállapodás, azaz a „FAB-CE Agreement” 2011. május 5-én lett aláírva. FAB-CE tagországok: Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Magyarország, Szlovákia és Szlovénia. A FAB-CE együttműködés létrehozása az EU által támogatott projekt, külön tagdíj nem kerül megfizetésre. A FAB-on belüli együttműködésre létrehozott FAB CE projekt támogatásának költségei az igénybe vett szolgáltatások szakértői díjai között jelennek meg.

A javítás, karbantartási költségek közel 116 millió forint értékű csökkenését alapvetően egy változás eredményezte: 2012-ben még az ANS I irányító központból történt a magas légtér irányítása, amely technológiához (MATIAS irányítási rendszer korábbi változata) 2012-ben egy 109 millió forintos átalánydíjas karbantartási szerződés kapcsolódott. 2012 decemberétől azonban a teljes 2013. éven keresztül az irányítás már az ANS III új irányító központban történt, amely újonnan beszerzett technológiához (mivel az még garanciális) nem tartozik karbantartási költség.

Külföldi utazás, kiküldetési költségek jelentős növekedése annak következménye, hogy a nemzetközi kiküldetések terén 2013-ban a Társaság jóval aktívabb tevékenységet folytatott, mint az előző évben. Ennek okai többek között a FAB CE regionális együttműködésben való fokozottabb részvétel, valamint a koszovói légtér megnyitásához kapcsolódó előkészítő munkák nemzetközi tárgyalásainak, megbeszéléseinek bonyolítása.

Az ingatlanok bérleti díjánál 2013-ban a Társaság jelentős, a továbbiakban nem használt területeket adott vissza a BA Zrt.-nek, így a fizetendő díj kevesebb lett.

A szennyvíz, hulladékkezelés kapcsán keletkező költségeknél a növekedést az ANS III épület 2012. végi belépése eredményezte.

A hirdetés, reklám költségek 20%-os növekedését az okozta, hogy a Társaság több olyan rendezvényen jelent meg hirdetői céllal 2013-ban. (Például a Kecskeméti repülónap, illetve a madridi léginavigációs kiállításon való részvétel.)

Igénybe vett szolgáltatások értékének növekedését eredményezte még a távfűtési, illetve a szakkönyv, folyóirat előfizetések értékeinek technikai átvezetése az anyagköltségek sorról.

Egyéb szolgáltatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Eurocontrol hozzájárulás	1 363 593	1 319 680	-3%
Hatósági díjak	509 200	511 228	0%
Felelősségbiztosítások	377 962	406 664	8%
Bankköltségek	7 375	28 984	293%
Vagyonbiztosítások	19 112	18 164	-5%
Egyéb nemzetközi tagdíjak	7 393	7 572	2%
Kamarai, egyéb szakmai szervezeteknek, jogi személyeknek fizetett díj	1 988	3 742	88%
Igazgatási-szolgáltatási, közbeszerzési díjak	1 196	1 135	-5%
Egyéb hatósági díjak	283	380	34%
Illetékek	1 470	342	-77%
CEATS tagdíj	-68 867	0	-
Egyéb szolgáltatások	2 220 705	2 297 891	3%

Az Egyéb szolgáltatások értéke 3%-ot növekedett 2012. évhez képest. Az Eurocontrol tagdíj 44 millió forint értékű csökkenését a légiforgalmi felelősségbiztosítás és a bankköltségek értékének növekedése ellensúlyozta.

Az Eurocontrol tagdíj az Eurocontrol nemzetközi szervezet költségeinek tagországok közötti, megosztási kulcs alapján számított felosztását jelenti. A megosztási kulcs részben GDP, másrészt költségalap arányos, továbbá a fizetendő tagdíj mértékét jelentősen befolyásolja az Eurocontrol működéséhez szükséges költségek alakulása.

A bankköltségek jelentős növekedésének az oka a 2013. során bevezetett tranzakciós illeték.

Beszerezéseinkből az importbeszerzések értékét (termék- és szolgáltatás-beszerezések) földrajzi megbontásban a **4.5. számú mellékletben** mutatjuk be részletesen.

2.2.4 Személyi jellegű ráfordítások

Személyi jellegű ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Béreköltség	10 546 423	10 978 602	4%
Személyi jellegű egyéb költségek	795 225	870 700	9%
Bérráfordítások	3 844 980	4 000 876	4%
Személyi jellegű ráfordítások	15 186 628	15 850 178	4%

A 2013. évi személyi jellegű ráfordítások 4%-ot növekedést mutatnak 2012. évhez képest.

A béreköltség 4%-os növekedése ellentétes irányú hatások eredményeként jött létre. Főbb okok:

- A 2012 decemberében felvett 9 fő légitforgalmi irányító béreköltségének áthúzódó hatása 138 millió forint bérnövekedést jelentett.
- 2013. évben a bérmegállapodások végrehajtása 359 millió forint béreköltség növekedést okozott alaphér, műszakpótlék átalány, inflációs pótlék, TÉR juttatás és irányítói teljesítményalapú juttatás vonatkozásában.
- 2013. évben nyugdíjba vonult 22 munkavállaló (köztük 4 légitforgalmi irányító) kilépéssel kapcsolatos kifizetései 313 millió forint növekedést okoztak.
- A 2012. évben kifizetett jutalmakhoz képest - mivel több kiemelt projekt is lezárult - a 2013. évben 278 millió forinttal kevesebb jutalom került kifizetésre.
- A 2012. évben az ANS III új irányítóközpont beüzemelése miatti túlmunka kifizetések összege 2013-ban már nem jelentkezik, 130 millió forintos csökkenést okozva.

A személyi jellegű egyéb költségek 9%-os, azaz 75 millió forintos növekedése főként a reprezentációs költségek 20 millió forintos, a külföldi kiküldetések napidíjának 13 millió forintos és a KSZ alapján kifizetett jubileumi jutalmak 18 millió forintos többletköltségéből adódik.

A Társaság 2012. évi záró létszáma 704 fő, míg 2013. évi záró létszáma 692 fő volt. Az átlagos statisztikai létszám 707 fő. A személyi jellegű ráfordításokhoz kapcsolódóan a **Munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, béreköltsége és egyéb személyi jellegű kifizetései a 3.3. pontban** kerülnek bemutatásra.

2.2.5 Egyéb ráfordítások

Egyéb ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Céltartalék képzése	1 342 097	5 097 607	280%
Költségvetéssel és önkormányzattal elszámolt adók, illetékek (iparűzési adó, ingatlanadó, gépjármű adó innovációs járulék)	690 363	723 658	5%
Követelések elszámolt értékvesztése	261 556	117 047	-55%
Költségek fedezetére adott támogatások	1 289 068	100 785	-92%
Értékesített tárgyi eszközök nyilvántartás szerinti értéke	0	31 019	-
Behajthatatlan követelések leírt értéke	48 972	18 271	
Terven felüli értékcsökkenési leírás	-63 009	4 326	
Különféle egyéb ráfordítások	104	5 048	
Bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, kártérítések	1 071	1 616	51%
Adóalapot növelő tételek	1 583	301	-81%
Egyéb ráfordítások	3 571 805	6 099 679	71%

Az egyéb ráfordítások értékének 71 %-os növekedésének okai a következők:

A céltartalék-képzés 3.755.510 ezer forinttal haladta meg az előző évit. A hosszú távú munkavállalói juttatásokra újonnan képzett céltartalék 2012-ben 835.607 ezer forint volt, míg 2013-ban a **2.1.9.** pontban leírtaknak megfelelően a juttatásokra vonatkozó régi megállapodások jogcímein korábban megképzett céltartalék teljes összege feloldásra került (a feloldás az egyéb bevételeknél jelentkezik 4.640.110 ezer forint értékben), és a 2013. december 31-én hatályba lépő új megállapodások (Kollektív Szerződés és Irányítói Életpálya Megállapodás) alapján képzendő teljes céltartalék tárgyévben került megképzésre 4.531.212 ezer forint értékben.

A költségek fedezetére adott támogatások között lényeges tétel volt 2012-ben a polgári légi repülés kutató-mentő szolgálatának költségeinek fedezetére megfizetett 2011-es és 2012-es összegek, amelyek korábban céltartalékként kerültek kimutatásra. 2012-ben a céltartalékokat a Honvédelmi Minisztériummal megkötött megállapodások folytán a Társaság feloldotta, viszont a Magyar Honvédség kutatás-mentési költségei megjelennek a különféle egyéb ráfordítások között: 2011. évben elhatárolt, majd 2012-ben kifizetett kutatás-mentés 450.104 ezer forint, 2012. évi összeg 391.400 ezer forinttal jelenik meg a 2012. évi ráfordítások között. Szintén a 2012. évi különféle egyéb ráfordítások között jelenik meg a 2006 vége óta a közlekedésért felelős minisztérium könyveiben fennálló követelések értékvesztésének és leírásának a nemzeti költségalapon keresztül történő megtérítése miatt a minisztérium részére járó 447.564 ezer forint.

Ezzel szemben, 2013-ban mindössze 100.785 ezer forint került a kutatás-mentési költségek fedezetére kifizetésre, a 2013. évre járó további 302.355 ezer forint értékű részre céltartalékot képezett a Társaság.

A követelésekre képzett értékvesztés 2012-höz képest 144.509 ezer forinttal csökkent. Ennek fő oka, hogy 2012-ben a Társaság 100% értékvesztést képzett a MALÉV leállása miatt kétséssé vált követeléseire, míg 2013-ban ilyen mértékű értékvesztés képzésére nem volt

szükség. A behajthatatlan követelések leírása és a kétes követelésekre képzett értékvesztés az Eurocontrol javaslata alapján történik az 1.3.2. pontban leírtak szerint.

2.2.6 Pénzügyi műveletek eredménye

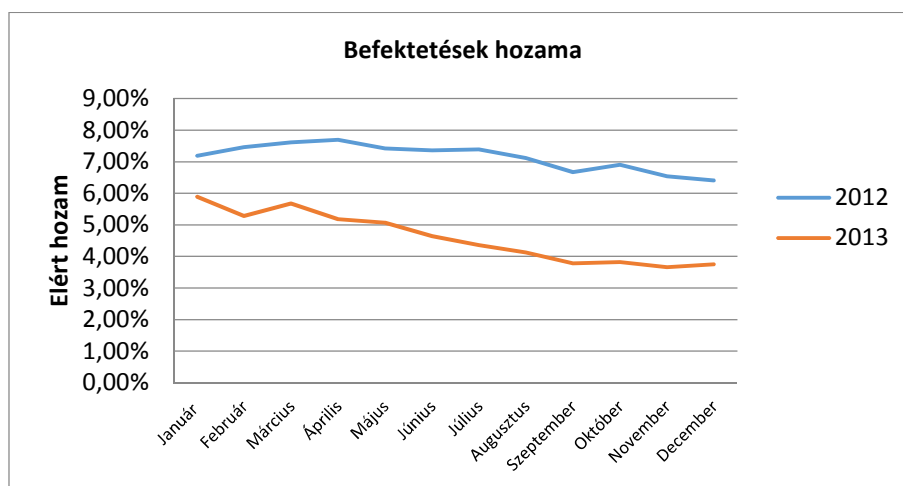
Pénzügyi műveletek eredménye

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Pénzügyi műveletek bevételei	1 667 239	742 290	-55%
Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	717 988	493 556	-31%
Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	949 251	248 734	-74%
Pénzügyi műveletek ráfordításai	224 719	326 894	45%
Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	224 719	326 894	45%
Pénzügyi műveletek eredménye	1 442 520	415 396	-71%

A Társaság 2013-ban elért pénzügyi eredménye 71%-os csökkenést mutat a 2012. évi pénzügyi eredményhez képest.

A kapott kamatok mértéke 31%-kal csökkent, amelynek oka a növekvő átlagos lekötött pénzállomány ellenére a jelentősen csökkenő kamatszint volt. Az átlagos lekötött betéti állomány 2012-ben 9.482 millió forint volt 7,41%-os átlagos kamatszint mellett, míg 2013-ban 10.522 millió forint 4,75%-os átlagos kamatszint mellett. Az átlagos lekötött állomány 97% körül mozgott mindkét évben. A befektetéseken elért 2012. és 2013. évi hozamszintet a következő ábra mutatja:

A pénzügyi műveletek egyéb bevételei és ráfordításai az eszközök és forrásokon keletkezett realizált és nem realizált árfolyam-különbözeteket tartalmazzák. 2012-ben a Társaság kiemelkedő árfolyamnyeresége a deviza-árfolyam kockázat kezelése céljából alkalmazott, a légitársaságoktól származó Eurós árbevételek forintértékének biztosítására megkötött cashflow fedezeti ügyletek eredményeként került elszámolásra. 2013-ban az árfolyammozgások hatására éves szinten összesen 6,7 millió forint árfolyamveszteség került elszámolásra a megkötött fedezeti ügyletek eredményeképp (amit az így magasabb árfolyamon kiszámlázott árbevétel ellensúlyozott). A deviza-árfolyamkockázatok kezelését

szükségessé tette, hogy a Társaság Átrepülő Üzletágában 2012. január 1-től érvénybe lépett elszámolási rendszer, a „teljesítményrendszer” keretein belül a Társaságra hárult - egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése is, míg ez a korábbi elszámolási rendszer keretein belül megtérítésre került.

A 2013. évben lezárult fedezeti ügyleteken tehát összességében (árfolyamnyereség-árfolyamveszteség) 6.731 ezer forint árfolyamveszteség-egyenleg keletkezett, a 2013. év során ingadozó forint-árfolyam miatti veszteségnek és az ügyleteken a határidős swap pontok alapján realizált nyereségnek köszönhetően.

adatok eFt-
ban

Tárgyévben lezárult származékos ügyletek

Megnevezés	Ügylet érték EUR	Kötési átlagárfolyam	Ügylet érték (eFt)	Lejárat ideje	Eredmény- hatás Nyereség (+)	Eredmény- hatás Veszteség (-)	Cash- flowra gyakorolt hatás
2012. októberi árbevétel fedezése	2 675 055	288,15	770 826	2013.01.11	0	-7 965	-7 965
2012. novemberi árbevétel fedezése	6 842 490	285,84	1 955 864	2013.01.31	0	-52 863	-52 863
2012. decemberi árbevétel fedezése	6 602 143	286,06	1 888 581	2013.02.28	171	-34 617	-34 446
2013. januári árbevétel fedezése	6 402 098	288,49	1 846 962	2013.03.28	0	-106 671	-106 671
2013. februári árbevétel fedezése	5 634 107	297,71	1 677 332	2013.04.30	10 649	-1 288	9 361
2013. márciusi árbevétel fedezése	6 637 670	296,44	1 967 653	2013.05.30	31 270	0	31 270
2013. áprilisi árbevétel fedezése	6 935 770	306,36	2 124 835	2013.06.27	95 072	0	95 072
2013. májusi árbevétel fedezése	8 192 290	301,96	2 473 729	2013.07.31	56 021	0	56 021
2013. júniusi árbevétel fedezése	9 050 454	295,56	2 674 927	2013.08.29	1 246	-39 616	-38 370
2013. júliusi árbevétel fedezése	9 966 107	298,69	2 976 735	2013.09.27	3 651	-21 099	-17 448
2013. augusztusi árbevétel fedezése	9 956 791	297,88	2 965 927	2013.10.30	23 608	-348	23 260
2013. szeptemberi árbevétel fedezése	9 002 104	302,11	2 719 605	2013.11.27	38 664	0	38 664
2013. októberi árbevétel fedezése	8 445 720	301,81	2 549 019	2013.12.20	7 769	-10 385	-2 616
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	96 342 799	296,77	28 591 995	-	268 121	-274 852	-6 731
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0		0	-	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	96 342 799	296,77	28 591 995	-	268 121	-274 852	-6 731

2.2.7 Rendkívüli bevételek

Rendkívüli bevételek

adatok eFT-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Hitelező által elengedett kötelezettség	0	134 903	-
Ajándékként, hagyatékként kapott, fellelt eszközök piaci értéke	81	84	4%
Térítés nélkül átvett eszközök	0	18	-
Rendkívüli bevételek	81	135 005	166573%

A rendkívüli bevételek között megjelenő „elengedett kötelezettség” a **2.1.10.** pontban bemutatott, a Társaságnak a vagyonkezelésből eredő visszapótlási kötelezettségének a megszűnése miatt elszámolt rendkívüli bevétel.

2013. június 28. hatállyal az Állami Vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosulása az alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó vagyonkezelőket a visszapótlási kötelezettség teljesítése alól a törvény erejénél fogva mentesítette. Ennek eredményeképpen a Társaságnál a 2013. június 28-tól elszámolt értékcsökkenés összegével párhuzamosan keletkező új visszapótlási kötelezettség 134.406 ezer forintos értéke elengedett kötelezettségnek minősül, azzal a Társaság a hosszú lejáratú kötelezettségét csökkentette.

2.2.8 Rendkívüli ráfordítások

Rendkívüli ráfordítások

adatok eFT-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Változás %
Véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök	221 695	205 023	-8%
Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke	130	34 045	26088%
Térítés nélkül nyújtott szolgáltatások bekerülési értéke	1 091	26 129	2295%
Elengedett követelés összege	0	39	-
Rendkívüli ráfordítások	222 916	265 236	19%

Véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök

A véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök között rendkívüli ráfordításként azon támogatások kerülnek elszámolásra, amelyeket elszámolási kötelezettség nélkül, tehát nem a költségek-ráfordítások ellentételezésére nyújt a HungaroControl Zrt. Ezeket a támogatásokat a Társaság Társadalmi Felelősségvállalás Programjának keretében nyújtja.

Továbbá, itt kerül elszámolásra a 2006. évi – költségvetési időszakhoz kapcsolódó - alulfinanszírozási egyenleg 1/5 részének feloldása is 21.301 ezer forint értékben, mivel az még nem a Társaság könyveiben szereplő finanszírozási egyenleg volt, azonban a magyar költségvetésben a tárgyévben került feloldásra. Ennek összege 2012. évhez képest 35.024 ezer forinttal csökkent, ami összességében a véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök jogcímen történt ráfordítások csökkenését eredményezte.

Térítés nélkül átadott eszközök, nyújtott szolgáltatások

A Társaság 2013-ban térítésmentesen átadta a XVIII. kerületi Önkormányzat részére az önkormányzati tulajdonban lévő utak korábban elvégzett beruházásait.

A Társaság 2013 során ingyenesen nyújtott légiforgalmi irányítói alapképzést a Nemzeti Közlekedési Hatóság, valamint a Közlekedésbiztonsági Szervezet olyan munkavállalói részére, akiknek munkájuk során elengedhetetlen a Társaság alaptervekenységének mélyreható ismerete.

2.2.9 Társasági Adó

A 2013. év eredménye után keletkező Társasági Adó Fizetési Kötelezettség: 458.611 ezer forint. Az eredménykimutatásban ezen a soron megjelenő egyenleg tartalmazza ezen felül - 54.901 ezer forint értékben az üzleti év során beadott, de megelőző üzleti éveket érintő társasági adó önrevíziók hatását, így az eredménykimutatásban megjelenő adófizetési kötelezettség: 403.710 ezer forint.

A 2013. évi társasági adó megállapítása:

adatok ezer Ft-ban

Adózás előtti eredmény:	3 461 310	Átlagkulcs
Társasági adóalapot növelő tételek	9 899 062	
Társasági adóalapot csökkentő tételek	10 709 790	
2013. adóév egészére megállapított adóalap	2 650 582	
Adófizetési kötelezettség:	458 611	17,30%

A **Társasági adóalap módosító tételei** a mellékletek között a **4.6. táblázatban** kerülnek bemutatásra.

Társaságunk esetében speciálisan kezelt tétel az Eurocontrol speciális elszámolási egyenleg (bevételi többlet-hiány) elszámolása a társasági adó megállapítása során:

A tárgyévben keletkezett elszámolási egyenlegeket, illetve a korábban elhatárolt és a tárgyévben feloldott elszámolási egyenlegeket összevontan kezeljük társasági adóalap módosító tételként.

- Amennyiben az összevont egyenleg bevételi többletet mutat, a társasági adóalap levezetésében adóalap csökkentő tényezőként számoljuk el.
- Amennyiben az összevont egyenleg bevételi hiányt mutat, a társasági adóalap levezetésében adóalap növelő tényezőként számoljuk el.
- Így a Társaság tárgyévben ténylegesen kiszámlázott bevételei kerülnek figyelembevételre a társasági adóalap meghatározásában.

2.3 VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

Társasági vagyonstruktúra változásának bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Megoszlás % 2012	Megoszlás % 2013	Változás %
Befektetett eszközök	21 487 750	20 376 886	48,68%	44,94%	-5%
Forgóeszközök	16 833 490	20 845 386	38,13%	45,97%	24%
Aktív időbeli elhatárolások	5 824 180	4 123 484	13,19%	9,09%	-29%
Eszközök összesen	44 145 420	45 345 756	100%	100%	3%

A Társaság vagyoni helyzete stabil, vagyona a két időszak között kismértékben növekedett, a megemelkedett forgóeszköz (elsősorban a pénzeszköz) állomány eredményeként.

Források szerkezetének bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2012	Tárgyév 2013	Megoszlás % 2012	Megoszlás % 2013	Változás %
Saját tőke	23 999 971	26 220 671	54,36%	57,82%	9%
Céltartalékok	5 415 083	5 333 008	12,27%	11,76%	-2%
Kötelezettségek	10 541 629	9 603 156	23,88%	21,18%	-9%
Passzív időbeli elhatárolások	4 188 737	4 188 921	9,49%	9,24%	0%
Források összesen	44 145 420	45 345 756	100%	100%	3%

A Társaság saját tőkéje a 2012. évi mérleg szerinti eredmény bekerülésével 2 milliárd forinttal növekedett, így a források között 57,82 %-ra nőtt a saját tőke aránya. A céltartalékok 2 %-os csökkenése mellett csökkent a kötelezettségek aránya is 9 %-kal. A forrásokon belül a passzív időbeli elhatárolások aránya alig változott, s így a forrásszerkezeten belül 9,24 %-os arányt képviselnek.

Vagyoni helyzet mutatói	Számítása	2012.12.31	2013.12.31
Likviditás			
Likviditási ráta	(Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek)	281,53%	402,79%
Likviditási gyors ráta	((Forgóeszközök - Készletek) / Rövid. Lej. Köt.)	278,91%	399,81%
Tőkeszerkezet			
Tőkeellátottság	(Saját tőke / Eszközök összesen)	54,36%	57,82%
Eladósodottság	(Kötelezettségek / Eszközök összesen)	23,88%	21,18%
Jövedelmezőség			
Saját tőke arányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Saját tőke)	14,01%	11,66%
Árbevétel arányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Értékesítés nettó árbevétele)	11,41%	10,04%
Eszközarányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Eszközök összesen)	7,61%	6,74%

A Társaság likviditása jó, forgóeszközei több mint 400%-ban fedezik rövid lejáratú kötelezettségeit. Tőkeszerkezete megfelelő, az eszközök 57,82%-át a saját tőke finanszírozza. A Társaság 2013. évi jövedelmezősége a 2012. évhez viszonyítva némileg csökkent.

III. TÁJÉKOZTATÓ RÉSZ

3.1 MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK

3.1.1 Mérlegfordulónapon nyitott határidős ügyletek

A költségalap-elszámolási rendszer vonatkozásában a „teljes költségmegtérítési rendszer” 2011. december 31-i dátummal történő megszűnése, és a 2012. január 1-től életbelépő „teljesítményrendszer” életbelépése miatt a HungaroControl Zrt.-re hárult – egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése. A Társaság ennek kivédésére, a devizás árfolyamkockázatainak csökkentésére 2012. évtől az Eurocontroltól várt eurós bevételek fedezésére cashflow fedezeti ügyleteket köt. A módszer célja a forgalom becslés alapján meghatározott várható havi árbevételekből származó eurós cashflow forintértékének biztosítása az Eurocontrol által alkalmazott ún. havi árfolyam-kiigazító mechanizmus alapján számított havi átlagos EUR/HUF árfolyamon.

Minden megkötött ügylet leszállításos, cash-flow fedezeti célú, tőzsdén kívül kötött ügylet, jellemzően 3-4 hónapos futamidővel.

Abban az esetben, ha megszűnik a fedezeti hatékonyság, kereskedési célú nem fedezeti ügyletté minősíti át a Társaság a könyvekben.

A Társaság a származékos ügyleteit a Szt. 59/A-59/F. § alapján a „Valós értéken történő értékelés” szabályai szerint értékeli. A lejáratig, minden hónap végén elvégzi a tranzakciók értékelését az ügyletkötő bankok által ügyletenként közölt Mark-to-Market (MtM) értéken értékelve.

2013. december 31-én az alábbi nyitott ügyleteket tartja nyilván a Társaság:

Fordulónapon nyitott származékos ügyletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Ügylet érték EUR	Kötési átlag- árfolyam	Ügylet érték	Lejárat ideje	Várható eredményhatás (*) Nyereség (+)/ Veszteség (-)	Üzleti évben elszámolt eredmény- hatás	Cashflowra gyakorolt hatás
2013. novemberi árbevétel fedezése	6 852 624	296,66	2 032 867	2014.01.23	-4 243	-15	0
2013. decemberi árbevétel fedezése	6 295 602	299,47	1 885 344	2014.02.27	10 306	6	0
2014. januári árbevétel fedezése	6 432 533	301,66	1 940 435	2014.03.27	21 866	0	0
Cashflow fedezeti célú származékos ügyletek	19 580 759	299,20	5 858 646	-	27 929	-9	0
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0	-	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	19 580 759	299,20	5 858 646	-	27 929	-9	0

(*) Az oszlop a 2013.12.31-ei valós érték értékelési különbözeteit változását tartalmazza. A származékos ügyletek értékelését külső fél (ügyletkötő bank) végzi.

A Társaság pénzügyi instrumentumai közül csak a határidős fedezeti ügyletek kerülnek valós értéken bemutatásra:

Valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Bekerülési érték	Értékelési különbözet	Valós érték (*) 2013.12.31
2013. novemberi árbevétel fedezésére kötött ügyletek	2 032 867	-4 258	2 028 609
2013. decemberi árbevétel fedezésére kötött ügyletek	1 885 344	10 312	1 895 656
2014. januári árbevétel fedezésére kötött ügyletek	1 940 435	21 866	1 962 301
Cashflow fedezeti célú származékos ügyletek	5 858 646	27 920	5 886 566
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	5 858 646	27 920	5 886 566

(*) A származékos ügyletek értékelését külső fél (ügyletkötő bank) végzi.

2013. december 31-én az ügyletek valós értéke 5.886.566 ezer forint, valós értékelési különbözete pozitív, összesen 27.920 ezer forint. Az értékelési különbözetből 27.929 ezer forint a valós értékelés értékelési tartalékával szemben, míg 9 ezer forint veszteség a pénzügyi műveletek eredményében került kimutatásra. A fedezeti ügyletek által fedezett alapügyleteken, a már mérlegen lévő novemberi, decemberi vevőkövetelések év végi árfolyamra történő átértékelése miatt 30.362 ezer forint nem realizált árfolyamveszteség került elszámolásra 2013. december 31-én.

Valós értéken értékelt eszközök és források értékelési különbözetének állományváltozása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Valós érték értékelési különbözet	Saját tőke - értékelési tartalék	Eredménykimutatás
Egyenleg 2013.01.01-én	-135 171	-135 171	0
Tárgyévi változás összesen	163 091	163 100	-9
Záró állomány 2013.12.31-én	27 920	27 929	-9

A 2013. december 31-es mérlegfordulónapi vizsgálat alapján minden ügylet hatékonynak bizonyult, nem volt szükség kereskedési célú határidős ügyletté való átminősítésre. A hatékonyság fokának megfelelően került elszámolásra a valós értékelés különbözete a saját tőkében, illetve a nem hatékony rész az eredményben. Az ügyletek valós értékelését az ügyletkötő bank által szolgáltatott valós értékek alapján végezte el a társaság, amely összességében 27.920 ezer forint pozitív valós értéket mutat év végével.

3.1.2 Pénzügyi szempontból jelentős, mérlegben nem szereplő megállapodások bemutatása

A HungaroControl Zrt. 2013. december 31-én a következő adott bankgaranciákkal rendelkezett:

Adott Bankgaranciák

Kedvezményezett	Garancia lejárat	Garancia összege	Garancia típusa
Budapest Airport Zrt.	2011.09.14-2014.08.17	55 080,00 €	bérleti díj fizetési garancia
Népliget Béta Kft.	2012.02.23-2014.06.30	12 000 000,00 Ft	bérleti díj fizetési garancia

3.2 VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK, IGAZGATÓSÁG ÉS FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAINAK JÁRANDÓSÁGA, ELŐLEGEI, KÖLCSÖNEI

FB tagok, vezető tisztségviselők juttatásai

adatok eFt-ban

Megnevezés	Járandóság	Folyósított előlegek	Nyújtott kölcsönök
	2013-ban	2013.12.31	2013.12.31
Felügyelő bizottság tagjainak juttatásai összesen	6 234	0	0
Vezérigazgató juttatásai 2013. során (*)	42 666	0	0
Összesen	48 900	0	0

(*) ebből 16 640 eFt bruttó összeg a 2012. év alapján kifizetett prémium

3.3 MUNKAVÁLLALÓK ÁTLAGOS STATISZTIKAI LÉTSZÁMA, BÉRKÖLTSÉGE ÉS SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEI

Munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és egyéb személyi jellegű kifizetései

adatok eFt-ban

Megnevezés		Átlagos statisztikai létszám (fő)	Béreköltség	Személyi jellegű egyéb kifizetés	
Főállásban, teljes munkaidőben	fizikai foglalkozásúak	16,83	61 960	10 220	
alkalmazásban álló	szellemi foglalkozásúak	675,94	10 664 372	842 007	
Főállásban nem teljes munkaidőben	fizikai foglalkozásúak	0,80	487	-	
alkalmazásban álló	szellemi foglalkozásúak	6,83	42 400	2 989	
Alkalmazásban álló nyugdíjas	teljes munkaidős	fizikai foglalkozásúak	0,00	0	0
		szellemi foglalkozásúak	7,03	97 296	5 591
	nem teljes munkaidős	fizikai foglalkozásúak	0,00	0	0
		szellemi foglalkozásúak	0,24	1 465	34
További munkaviszonyban állók		0,00	0	0	
Egyéb állományba nem tartozó munkavállalók		0,00	110 622	9 859	
Foglalkoztatottak összesen		707,67	10 978 602	870 700	

3.4 KAPOTT TÁMOGATÁSOK

A HUNGAROCONTROL ZRT. 2010 ÉS 2011 SORÁN A KÖVETKEZŐ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKBAN RÉSZESÜLT:

	Pályázat neve	Konzorciumi támogatás	HungaroControl Zrt. megítélt támogatása	Kifizetett támogatás	Elszámolás megtörtént?
1	TEN-T EERP új ATM központ építése	-	5 964 000 EUR	5 964 000 EUR	igen
2	TEN-T ATM/FAB	1 447 390 EUR	388 545 EUR	251 664 EUR	nem
	Összesen:	1 447 390 EUR	6 352 545 EUR	6 215 664 EUR	

3.4.1 ANS III. program

A HungaroControl Zrt.-nek 2009 decemberében az Európai Bizottság, a TEN-T EERP új ATM központra beadott pályázata alapján, a maximálisan adható 20%-ot, azaz 5.964.000 EUR támogatást ítél meg. Ez a projekt, a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) területén megvalósítandó "HungaroControl Zrt. új légiforgalmi szolgáltatási központjának kialakítása az üzemeltetési biztonság és kapacitás növelése érdekében" – 2009-HU-40043-E közös érdekű projektje összhangban volt a 680/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel, valamint az európai gazdaságélénkítési tervben foglaltakkal.

A támogatás 50%-át a Társaság előfinanszírozásként 2010-ben megkapta. Az ANS III. beruházás határidőben, 2012. december 7-re teljesült.

Tevékenységenkénti támogatás			adatok euróban
Tevékenységek	A támogatható teljes projekt becsült értéke (EUR)	A támogatható teljes projekt tény értéke (EUR)	Támogatás 20% (EUR)
1. ANS III. épület, G/G	10 520 000 (ebből G/G 622 406, közmű 570 500)	13 425 645	2 104 000 (ebből G/G 124 481, közmű 114 100)
2. MATIAS: online-offline	16 000 000	15 902 223	3 200 000
3. VCS, VRRS	2 000 000	1 890 935	400 000
4. ATCC Rádiók	1 000 000	769 080	200 000
5. ATCC Pultok (Consol)	300 000	1 424 951	60 000
összesen:	29 820 000	33 412 833	5 964 000

Miután a program határidőre, 2012. december 7-re, a fenti táblázat szerinti értékben teljesült, 2013 folyamán a támogatás Zárójelentése elkészült, az elszámolás az Európai Bizottsággal megtörtént, és a visszaigazolást követően az utófinanszírozás, azaz a támogatás további 50%-a 2013 augusztusában a Társasághoz beérkezett.

3.4.2 TEN-T ATM/FAB

A Társaság a pályázatot 2010. április 30-i határidővel adta be. A pályázatot négy ország légiirányító cége közösen adta be (Austrocontrol, HungaroControl Zrt., Rizeni letového provozu České republiky, Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o). A pályázat a légiforgalmi szolgáltatások – Funkcionális légtérblokkok (ATM/FAB-ok) területén megvalósítandó intézkedésekre vonatkozott. A konzorciumi támogatási érték 1.447.390 euró volt, melyből a HungaroControl 388.545 euró támogatásban részesült.

A projekt kezdési és befejezési időpontja: 2011. január 1. – 2012. december 31. Az előfinanszírozás 2012.07.26-ig beérkezett része 251.664 euró volt, melyből koordinátori díjként levonásra került 72.625 euró.

A projekt 2012. december 31-én lezárult, a teljesített költségeket a Társaság leadta a koordinátornak. Az Austrocontrol mint koordinátor, a konzorciumi tagoktól begyűjtött adatok alapján a Zárójelentést 2013 folyamán összeállította és egyeztetést követően a Bizottságnak benyújtotta.

A HungaroControl oldalán az eredetileg tervezettől elmaradó mértékben merültek fel költségek (mintegy 93%-ban teljesült), így ennek arányában csökkent a véglegesen részünkre megítélt támogatás mértéke. A pénzügyi elszámolásra 2014. februárban került sor, a visszaigazolást követően az utófinanszírozás a számlánkra beérkezett.

Mindkét pályázat esetében, a kifizetés napjától számított 5 évig, a vonatkozó Bizottsági Határozat értelmében, a kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy megfelelő hozzáférési jogot biztosít az intézkedés végrehajtásának helyszínéhez, valamint a pénzügyi vizsgálat végrehajtásához szükséges adatokhoz.

3.5 KÖRNYEZETVÉDELEM

A HungaroControl Zrt. elismeri a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés fontosságát, gazdasági és társadalmi jelentőségét. Tevékenysége során kötelezettséget vállalt a természet és a környezet megővésére, a környezet állapotának javítására.

Célkitűzése, hogy a környezeti terhelést csökkentve, folyamatosan javítsa teljesítményét, s egy hatékony, a Társaság működési és fejlesztési stratégiájával egybehangolt, a döntési rendszer szerves részét képező környezetirányítási rendszert alakítson ki és tartson fenn.

Kidolgozásra kerültek a környezeti politika és a környezetirányítási rendszert szabályozó dokumentumok, melyek megtartása és annak folyamatos fejlesztése mellett a Társaság elkötelezte magát. Kiépítésre került az ISO 14031:1999 szabvány szerinti Környezeti Teljesítményértékelési rendszer (KTÉ).

A Társaság célja a szolgáltatásunk által zajjal közvetlenül érintett környező kerületek és települések terheinek mérséklése, valamint tevékenységünk környezeti hatásainak és felelősségének tudatosítása.

Az érdekelt felek tekintetében a környezeti hatások elfogadását az objektív és hiteles adatszolgáltatás folyamatos kommunikációja során, hatékony partnerségi kapcsolatkiépítésével kívánja a Társaság elérni. Működése során célja a környezettudatos gondolkodás és magatartás magas szintű biztosítása, melyet a folyamatos környezeti tényezők és hatások felülvizsgálatával tud biztosítani.

A Társaság fejlesztései között környezetvédelmi célként kezeljük a környezetbarát technológiákat és az energia hatékony megoldásokat, valamint az alternatív energia megoldásokat.

A Társaság tevékenysége által okozott környezeti terhelések csökkentésére módszertani eljárások felülvizsgálatával és teljesítmény-alapú navigációs rendszer bevezetésével készül. A precízebb nyomvonaltartási pontossággal csökken a zajjal érintett területek nagysága.

A folyamatos megközelítés (CDA) módszer alkalmazásával az üzemanyag – fogyasztás mellett a zajterhelés csökkenése is várható a jelenlegi megközelítési eljárásokhoz viszonyítva. A módszer jelentősége elsősorban alacsony forgalmú időszakban számottevő.

A környezet védelemét szolgáló eszközök kimutatását a mellékletek között a **4.7. melléklet** tartalmazza.

A veszélyes hulladékok, környezetre káros anyagok nyitó- és zárókészletének mennyiségi és értékadatait a **4.8. melléklet** tartalmazza.

A környezetvédelemmel kapcsolatban egyéb kötelezettségek összegét a **4.9. melléklet** tartalmazza.

3.6 KUTATÁS-FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA

A Társaság 2011. év során létrehozta a budapesti léginavigációs kutatás-fejlesztési és szimulációs központot, angol rövidítéssel CRDS (Centre for Research, Development and Simulation), mely Közép-Európa legnagyobb és legmodernebb technológiával felszerelt centruma. A magyar szakemberek tudására támaszkodó központ erősíti a térség légiforgalmi szolgálatainak együttműködését, és segíti az Egységes Európai Égbolt integrációs program megvalósítását.

Budapest, 2014. április 11.

Vezérigazgató

IV. MELLÉKLETEK

4.1 CASHFLOW KIMUTATÁS

		2013 Üzleti év		adatok eFt-ban	
Sor-szám		A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév	
a		b	c	d	
1	I.	Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás	2 642 269	7 559 418	
2	1	Adózás előtti eredmény ±	2 693 024	2 784 760	
3	2	Elszámolt amortizáció +	2 804 710	3 954 039	
4	3	Elszámolt értékvesztés és visszairás ±	121 707	158 906	
5	4	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete ±	-253 453	-82 075	
6	5	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye ±	-1 814	9 518	
7	6	Szállítói kötelezettség változása ±	447 620	36 819	
8	7	Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása ±	45 650	-1 481 008	
9	8	Passzív időbeli elhatárolások változása ±	183 688	184	
10	9	Vevőkövetelés változása ±	-487 725	-161 143	
11	10	Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása ±	-1 776 130	2 042 432	
12	11	Aktív időbeli elhatárolások változása ±	467 001	1 700 696	
13	12	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után) -	-102 009	-403 710	
14	13	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés -	-1 500 000	-1 000 000	
15	II.	Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás	-7 797 000	-2 128 161	
16	14	Befektetett eszközök beszerzése -	-7 798 814	-2 149 662	
17	15	Befektetett eszközök eladása +	1 814	21 501	
18	16	Kapott osztalék, részesedés +	0	0	
19	III.	Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás	816 477	543 118	
20	17	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele +	0	0	
21	18	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +	0	0	
22	19	Hitel és kölcsön felvétele +	0	0	
23	20	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása +	919	891	
24	22	Véglegesen kapott pénzeszköz +	981 192	1 408 630	
25	23	Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás) -	0	0	
26	24	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -	0	0	
27	25	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése -	0	0	
28	26	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -	0	0	
29	27	Véglegesen átadott pénzeszköz -	-165 370	-732 071	
30	28	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása ±	-264	-134 332	
31	IV.	Pénzeszközök változása (±I±II±III. sorok) ±	-4 338 254	5 974 375	

4.2 IMMATERIÁLIS JAVAK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA

2013. év

eFt-ban

MEGNEVEZÉS	VAGYONÉRTÉKŰ JOGOK			SZELLEMI TERMÉK			ALAPÍTÁS ÁTSZERVEZÉS	IMMATERIÁLIS JAVAK ÖSSZESEN
	Használatba vett	Használatba nem vett	Összesen	Használatba vett	Használatba nem vett	Összesen		
NYITÓ BRUTTÓ É.	487 392	0	487 392	16 740 124	29 649	16 769 773	0	17 257 165
Vásárlás	0	1 756 081	1 756 081	0	0	0	0	1 756 081
Aktiválás	637 622	0	637 622	0	0	0	0	637 622
Előállítás	0	0	0	0	0	0	0	0
Átsorolás	6 734 589	29 649	6 764 238	0	0	0	0	6 764 238
Leltártöbblet	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb növekedés	0	0	0	0	0	0	0	0
Növekedés összesen	7 372 211	1 785 730	9 157 941	0	0	0	0	9 157 941
Selejtezés	650	0	650	83	0	83	0	733
Eladás	5	0	5	0	0	0	0	5
Leltárhány	592	0	592	38 005	0	38 005	0	38 597
Egyéb csökkenés	0	0	0	0	0	0	0	0
Átsorolás	0	0	0	6 734 589	29 649	6 764 238	0	6 764 238
Aktivált érték	0	637 622	637 622	0	0	0	0	637 622
Csökkenés összesen	1 247	637 622	638 869	6 772 677	29 649	6 802 326	0	7 441 195
ZÁRÓ BRUTTÓ É.	7 858 356	1 148 108	9 006 464	9 967 447	0	9 967 447	0	18 973 911
Nyitó é.cs.	323 219	0	323 219	10 837 079	0	10 837 079	0	11 160 298
Tervszerinti növekedés	137 101	0	137 101	1 529 646	0	1 529 646	0	1 666 747
Átsorolás	2 384 463	0	2 384 463	-2 384 463	0	-2 384 463	0	0
Tervszerint csökkenés selejtezés miatt	650	0	650	83	0	83	0	733
Tervszerint csökkenés értékesítés miatt	5	0	5	0	0	0	0	5
Tervszerint csökkenés leltárhány miatt	582	0	582	38 005	0	38 005	0	38 587
Tervenfelüli növekedés	0	0	0	0	0	0	0	0
Tervenfelüli csökkenés	0	0	0	0	0	0	0	0
Záró é. cs.	2 843 546	0	2 843 546	9 944 174	0	9 944 174	0	12 787 720
NYITÓ NETTÓ É.	164 173	0	164 173	5 903 045	29 649	5 932 694	0	6 096 867
ZÁRÓ NETTÓ É.	5 014 810	1 148 108	6 162 918	23 273	0	23 273	0	6 186 191

4.3 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSA

2013. év

e Ft-ban

MEGNEVEZÉS	INGATLANOK			MŰSZAKI BERENDEZÉS	EGYÉB BERENDEZÉS	BEFEJEZETLEN BERUHÁZÁS	TÁRGYI ESZKÖZÖK ÖSSZESEN
	Saját ingatlanok	Vagyonkezelésbe átvett ingatlanok	Összesen				
NYITÓ BRUTTÓ É.	4 294 189	5 712 149	10 006 338	9 479 485	2 688 447	304 955	22 479 225
Vásárlás	0	0	0	0	0	1 162 022	1 162 022
Aktiválás	29 318	55 603	84 921	219 658	616 951	0	921 530
Előállítás	0	0	0	0	0	0	0
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0
Leltártöbblet	0	0	0	0	1	0	1
Egyéb növekedés	0	0	0	0	0	0	0
Növekedés összesen	29 318	55 603	84 921	219 658	616 952	1 162 022	2 083 553
Értékesítés	0	11 287	11 287	24 209	40 122	0	75 618
Készletre való átsorolás	0	0	0	230 125	24 796	0	254 921
Átsorolás	0	0	0	0	0	0	0
Selejtezés, Bontás	0	0	0	2 638	33 286	0	35 924
Térítés nélküli átadás	0	0	0	0	0	34 013	34 013
Leltárhány	0	0	0	6 819	11 377	2 575	20 771
Egyéb csökkenés	0	0	0	0	322	0	322
Aktiválás	0	0	0	0	0	921 530	921 530
Csökkenés összesen	0	11 287	11 287	263 791	109 903	958 118	1 343 099
							0
ZÁRÓ BRUTTÓ É.	4 323 507	5 756 465	10 079 972	9 435 352	3 195 496	508 859	23 219 679
Nyitó é.cs.	118 957	1 396 753	1 515 710	3 811 089	1 768 631	0	7 095 430
Tervszerinti écs növekedés	167 172	826 039	993 211	995 756	298 325	0	2 287 292
Tervszerinti écs csökkenés értékesítés miatt	0	1 869	1 869	12 650	26 205	0	40 724
Tervszerinti écs csökkenés készletre átsorolás miatt	0	0	0	229 846	24 779	0	254 625
Tervszerinti écs csökkenés selejtezés miatt	0	0	0	2 633	32 170	0	34 803
Tervszerinti écs csökkenés leltárhány miatt	0	0	0	6 122	10 662	0	16 784
Tervszerinti écs csökkenés egyéb csökkenés miatt	0	0	0	0	165	0	165
Tervenfelüli écs növekedés	0	0	0	279	4 048	0	4 327
Tervenfelüli écs csökkenés	0	0	0	279	4 048	0	4 327
Záró é. cs.	286 129	2 220 923	2 507 052	4 555 594	1 972 975	0	9 035 621
							0
NYITÓ NETTÓ É.	4 175 232	4 315 396	8 490 628	5 668 396	919 816	304 955	15 383 795
ZÁRÓ NETTÓ É.	4 037 378	3 535 542	7 572 920	4 879 758	1 222 521	508 859	14 184 058

4.4 LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÁRBEVÉTELE – FÖLDRAJZI MEGBONTÁSBAN

Átrepülő forgalom - Útvonalirányítási Díjbevétele

adatok ezer Ft-ban

Sorrend	Ország	2013. értékesítés árbevétele	2013. értékesítés %
1	Törökország	4 014 858	15,48%
2	Németország	3 356 430	12,94%
3	Egyesült Arab Emírátságok	2 875 023	11,09%
4	Egyesült Királyság	1 496 056	5,77%
5	Ausztria	1 392 381	5,37%
6	Magyarország	1 027 765	3,96%
7	Quatar	927 553	3,58%
8	Oroszország	728 456	2,81%
9	Amerikai Egyesült Államok	692 592	2,67%
10	Románia	673 136	2,60%
11	Hollandia	628 287	2,42%
12	Svájc	622 068	2,40%
13	Franciaország	585 877	2,26%
14	Cseh Köztársaság	471 482	1,82%
15	Írország	322 937	1,25%
16	Bulgária	320 764	1,24%
17	Szerbia	309 582	1,19%
18	Szingapúr	298 498	1,15%
19	Ukrajna	294 219	1,13%
20	Svédország	291 979	1,13%
21	Izrael	273 017	1,05%
22	Olaszország	271 361	1,05%
23	India	251 663	0,97%
24	Egyéb országok	228 914	0,88%
25	Lengyelország	217 993	0,84%
	Egyéb országok	3 361 782	12,95%
Átrepülő forgalom - Útvonalirányítási Díjbevétele		25 934 673	100%

Közelkörzet - Terminálirányítás Díjbevétele

adatok ezer Ft-ban

Sorrend	Ország	2013. értékesítés árbevétele	2013. értékesítés %
1	Magyarország	874 183	19,79%
2	Németország	697 453	15,79%
3	Írország	572 987	12,97%
4	Egyesült Királyság	315 236	7,13%
5	Svájc	190 104	4,30%
6	Hollandia	161 824	3,66%
7	Törökország	142 276	3,22%
8	Norvégia	129 400	2,93%
9	Franciaország	128 885	2,92%
10	Quatar	122 228	2,77%
11	Belgium	105 574	2,39%
12	Oroszország	103 259	2,34%
13	Amerikai Egyesült Államok	96 198	2,18%
14	Luxemburg	81 939	1,85%
15	Ausztria	80 651	1,83%
16	Finnország	76 179	1,72%
17	Lengyelország	75 265	1,70%
18	Cseh Köztársaság	72 011	1,63%
19	Olaszország	57 020	1,29%
20	Izrael	48 156	1,09%
21	Portugália	48 055	1,09%
22	Románia	35 191	0,80%
23	Irán	28 838	0,65%
24	Egyiptom	27 179	0,62%
25	Svédország	25 244	0,57%
	Egyéb országok	123 004	2,77%
Közelkörzet - Terminálirányítás Díjbevétele		4 418 339	100%

4.5 IMPORTBESZERZÉSEK

2013. Év

adatok ezer Ft-ban

Ország	2013. Termékbeszerzés	2013. Szolgáltatás beszerzés
Franciaország	98 988	1 129 393
Németország	29 739	52 247
Szlovákia	28 367	36 280
Ausztria	192	111 880
Románia	59	14 210
Egyesült Királyság	25	9 036
Belgium	-	1 370 429
Hollandia	-	17 360
Dánia	-	6 716
Spanyolország	-	1 847
Egyéb országok	107	1 122
EU országok összesen	157 477	2 750 520
Norvégia	31 168	284 991
Amerikai Egyesült Államok	12 411	15 785
Szerbia	22	9 977
Kanada	1 218	7 670
Svájc	-	2 903
NON-EU országok összesen	44 819	321 326
Importbeszerzések	202 296	3 071 846

4.6 TÁRSASÁGI ADÓALAP MÓDOSÍTÓ TÉTELEK

2013. év

adatok eFt-ban

Megnevezés	Összeg
Társasági adóalapot növelő tételek összesen:	9 899 062
A várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék, céltartalékot növelő összeg	5 097 607
A számviteli törvény szerint az adóévben terv szerinti értékcsökkenési leírásként és terven felüli értékcsökkenésként elszámolt összeg, kivezetett eszközök könyv szerinti értéke	3 994 410
Nem a vállalkozási, bevételszerző tevékenységgel kapcsolatos költségek, ráfordítások összege	57 158
Jogerős határozatban megállapított bírság, az Art. és Tb-törvények szerinti jogkövetkezmények ráfordításként elszámolt összege az önellenőrzéshez kapcsolódó kivételével	300
Az adóévben követelésre elszámolt értékvesztés összege	117 047
Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított, adóévi költségként, ráfordításként, vagy adóévi nettó árbevétel, bevétel, aktivált saját teljesítmény csökkentéseként elszámolt összeg	43 324
Egyéb növelő jogcímek (EC elszámolás tárgyévi bevételi többlete a következő évben elszámolandó az adóspirál kikerülése érdekében, a tárgyévben így többletadó befizetésével)	589 216
Társasági adóalapot csökkentő tételek összesen:	10 709 790
Előző évek elhatárolt veszteségéből adóévben leírt összeg	154 095
A várható kötelezettségekre és a jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék felhasználása következtében az adóévben bevételként elszámolt összeg	5 179 683
Az adótörvény szerint figyelembe vett értékcsökkenési leírás összege, kivezetett eszközök számított nyilvántartási értéke	4 578 177
A fejlesztési tartalék adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összege, de legfeljebb az adózás előtti eredmény 50 százaléka, és legfeljebb 500 millió forint	500 000
Behajthatatlanná vált követelés leírásakor a korábbi adóévekben adóalap növelő tételként elszámolt értékvesztés összege, valamint a követelés átruházásakor, kiegyenlítésekor, beszámításakor elszámolható összeg, az adóévben visszaírt értékvesztés	227 666
A kapott jogdíj bevételként elszámolt összegének a fele, de legfeljebb az adózás előtti eredmény 50 százaléka	365
Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított adóévi bevételként, vagy aktivált saját teljesítmény növeléseként, vagy adóévi költség, ráfordítás csökkentéseként elszámolt összeg	59 224
Az adott adomány, támogatás igazolt összege	10 580

4.7 KÖRNYEZET VÉDELME T KÖZVETLENÜL SZOLGÁLÓ IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK

A Szt. 94. § (1) A környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök - 92. § (1) bekezdése szerint - részletezett adatai

adatok eFt-ban

Telephely	Eszköz azonosító	Megnevezés	Aktiválási dátum	Bruttó érték 2012.12.31	Halmozott értékcsökkenés 2012.12.31	Nettó érték 2012.12.31	2013 évi bruttó érték változás (+) növekedés (-) csökkenés	2013. évi értékcsökkenési érték változás (+) növekedés (-) csökkenés	Bruttó érték 2013.12.31	Halmozott értékcsökkenés 2013.12.31	Nettó érték 2013.12.31
LHBP	07410;07444	RM hulladékgyűjtő kocsi	2007.02.16	49	49	0	0	0	49	49	0
KRAD	12333	Kőrishgyi radarállomás napkollektoros rendszer	2012.06.11	9 932	138	9 794	0	248	9 932	386	9 546
PRAD	12334	Püspökladányi radarállomás napkollektoros rendszer	2012.07.12	9 371	111	9 260	0	234	9 371	345	9 026
PRAD	21203	Püspökladányi radarállomás hulladéktároló	2012.03.19	3 411	54	3 357	0	68	3 411	122	3 289
LHBP	23452	Környezetvédelmi iroda dokumentumait nyilvántartó rendszer	2010.11.24	11 793	6 441	5 352	0	3 892	11 793	10 333	1 460
LHBP	30259	ANS 3 új hulladéktároló kialakítása	2012.08.21	Az ANS 3 épület részét képezi, nincs önálló értéke.							
LHBP	30259	ANS 3 esővíz visszaforgató rendszer kialakítása									
LHBP	30259	ANS 3 klímatechnika kialakítása									
LHBP	30259	ANS 3 napkollektoros rendszer kialakítása									
LHBP	30631	ANS3 épület Légtechnika-légkezelő	2012.08.21	42 449	1 543	40 906	0,00	4 245,00	42 449,00	5 788,00	36 661,00
LHBP	36862	Forgó utca csapadékvíz szikkasztó kutak	2013.12.12	0,00	0,00	0,00	1 633,00	4,00	1 633,00	4,00	1 629,00

(LHBP= HC Székház, KRAD = Kőrishgyi radarállomás, PRAD= Püspökladányi radarállomás

4.8 A VESZÉLYES HULLADÉKOK, KÖRNYEZETRE KÁROS ANYAGOK NYITÓ- ÉS ZÁRÓKÉSZLETÉNEK MENNYISÉGI ÉS ÉRTÉKADATAI

Telephely	Hulladék kód	Hulladék megnevezése	Nyitó-készlet (kg)	Keletkezett mennyiség (kg)	Átadott mennyiség (kg)	Záró-készlet (kg)	Egységár (nettó Ft/kg)	Ártalmatlanítás költsége (nettó eFt)	Kezelő
LHBP	080317	Veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner	0	250	250	0	0	0	Loacker Hulladékhasznosító Kft.
LHBP	150202	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok, törírókendők, védőruházat	0	467	467	0	150	70	Sarpi Dorog Kft.
LHBP	160213	Veszélyes anyagokat tartalmazó használatból kivont berendezések	0	1 335	1 335	0	175	234	Inter-Metalex Kft.
			0	2 890	2 890	0	175	506	AVE Tatabánya
LHBP	160601	Ólomakkumulátorok	0	250	250	0	0	0	Fe-Group Invest Zrt.
LHBP	180103	Egyéb hulladékok, amelyek gyűjtése és ártalmatlanítása speciális követelményekhez kötött a fertőzések elkerülése érdekében	0	38	38	0	11 100 Ft/alkalom	133	Septox Kft.
LHBP	200121	Fénycsővek és egyéb higanytartalmú hulladékok	0	50	50	0	175	9	Sarpi Dorog Kft.
LHBP	200133	Elemek és akkumulátorok	0	141	14	0	480	68	Forego Kft.
			0	1 040	1 040	0	103	107	AVE Tatabánya
			0	186	186	0	103	19	Inter-Metalex Kft.
LHBP	200135	Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések	0	10	10	0	103	1	Sarpi Dorog Kft.
			0	10	10	0	103	1	Sarpi Dorog Kft.
			0	10	10	0	103	1	Sarpi Dorog Kft.
KRAD	080111	Szerves oldószereket, illetve más veszélyes anyagokat tartalmazó festék- vagy lakk-hulladékok	0	10	0	10	170 + 51.500 szállítási költség	0	-
KRAD	130205	Ásványolaj alapú, klórvegyületeket nem tartalmazó motor-, hajtómű és kenőolajok	0	20	0	20	50 + 51.500 szállítási költség	0	-
KRAD	150110	Veszélyes anyagokat maradóként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	0	20	0	20	150	0	-
KRAD	150202	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok, törírókendők, védőruházat	0	3	0	3	150	0	-
KRAD	160213	Veszélyes anyagokat tartalmazó használatból kivont berendezések	0	5	0	5	175	0	-
KRAD	200121	Fénycsővek és egyéb higanytartalmú hulladékok	0	3	0	3	175	0	-
KRAD	200133	Elemek és akkumulátorok	0	5	0	5	480	0	-
PRAD	130205	Ásványolaj alapú, klórvegyületeket nem tartalmazó motor-, hajtómű és kenőolajok	40	40	0	80	50 + 51.500 szállítási költség	0	-
PRAD	130703	Egyéb üzemanyagok (ideértve a keverékeket is)	0	5	0	5	175 + 51.500 szállítási költség	0	-
PRAD	200121	Fénycsővek és egyéb higanytartalmú hulladékok	5	5	0	10	175 + 51.500 szállítási költség	0	-
								1 147	

(LHBP= HC Székház, KRAD = Kőrishgyi radarállomás, PRAD= Püspökládányi radarállomás)

A Társaság a telephelyeken a veszélyes hulladékokat a jogszabályoknak megfelelően az arra kijelölt helyen tárolja, szállításáról, ártalmatlanításáról megfelelően gondoskodik.

4.9 EGYÉB KÖRNYEZETVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEK

adatok eFt-ban

Egyéb környezetvédelmi kötelezettségek	Telephely	2012 év	2013 év
Vízkezelés járulék	KRAD	16	12
Vízkezelés járulék	PRAD	20	20
Környezetvédelmi termékdíj	LHBP	475	35
Környezetterhelési díj	LHBP, KRAD, PRAD	58	52
Klímaberendezések hűtőkörei utáni díjfizetési kötelezettség	HLH Monitoring	97	155

(LHBP= HC Székház, KRAD = Kőrishgyi radarállomás, PRAD= Püspökladányi radarállomás)

4.10 SZAKMAI RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA

Szakmai rövidítések, kifejezések magyarázata angolul és magyarul			
En-route	Route Charge	FMTP	Flight Message Transfer Protocol
	Útvonalirányítás		Járat információ átviteli protokoll
TNC	Terminal Navigation Charge	ICAO	International Civil Aviation Organisation
	Terminálirányítási Díj		Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet
AFIS	Aerodrome Flight Information Service	IFRS	International Financial Reporting Standards
	Repülőtéri Repüléstájékoztató Szolgálat		Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok
AIP	Aeronautical Information Publication	MtM	Mark-to-Market
	Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány		Nyitott pozíció aktuális piaci értéke
AIS	Aeronautical Information Service	NOTAM	Notice to Airmen
	Légiforgalmi Tájékoztató Szolgálat		Közlemény Légiközlekedési Szakszemélyzetnek
ANS	Air Navigation Services	TA Radar	Terminal Approach Radar
	Légiforgalmi Szolgálatok		Közelkörzeti Légtérelenőrző Radar
APP	Approach	TEN-T	Trans-European Transport Network
	Közel-körzeti irányítás		Transzeurópai Közlekedési Hálózat
ATM	Air Traffic Management	TEN-T EERP	TEN-T European Economic Recovery Plan
	Légiforgalmi Irányítás		TEN-T Európai Gazdaságélénkítő Terv
ATC	Air Traffic Control	TWR	Tower
	Légiforgalmi Irányítás		Irányító Torony
CANSO	Civil Air Navigation Services Organisation	VCS	Voice Communication System
	Polgári Légiforgalmi Szolgáltatók Szervezete		Beszédüzemű Kommunikációs Rendszer
CEATS	Central European Air Traffic Services	ÁFA	Value Added Tax
	Közép-Európai Légiforgalmi Szolgálatok		Általános forgalmi adó
CRCO	Central Route Charges Office	GKM	Ministry for Economics and Transport
	Központi Útvonaldíj Iroda		Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
CRDS	Center of Research, Development and Simulation	NFM	National Development Ministry
	Kutatási, Fejlesztési és Szimulációs Központ		Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
EC	European Commission	KBT	Public Procurement Council
	Európai Bizottság		Közbeszerzések Tanácsa
EU	European Union	KVI	Treasury Property Directorate
	Európai Unió		Kincstári Vagyoni Igazgatóság
Eurocontrol	European Organisation for the Safety of Air Navigation	MNV Zrt.	Hungarian National Property Management Ltd.
	Európa Szervezet a Légiközlekedés Biztonságáért		Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.
FAB	Functional Airspace Block	MKVK	Hungarian Chamber of Auditors
	Funkcionális Légtérblokk		Magyar Könyvvizsgálói Kamara
FAB CE	FAB Central Europe	NAV	National Tax and Customs Office
	Közép-Európai Funkcionális Légtérblokk		Nemzeti Adó- és Vámhivatal